

LAISVĖ

Semi-Weekly

102-02 Liberty Ave.

Ozone Park 17, N. Y.

Tel. Michigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00

Kanadoje \$10.00

Kitur užsienyje \$12.00

Jungtinėse Valstijose \$9.00

Pavienio egzemp. kainą 10 centų

PRICE 10c A COPY

KRISLAI

Idomūs debatai. Jie naudingi. Liepos 2 dieną. Zinios enciklopedijai.

— Rašo R. Mizara —

Birželio 24 d. įvyko idomūs debatai, kurių tema buvo: spaudos laisvė.

I debatus buvo pakviesti du žymūs Tarybų Sąjungos publicistai: Aleksiejus Adžubiejevas, dienraščio "Izviestija" vyr. redaktorius, ir Michailas Čarlamevas, vyr. TSRS spaudos viršininkas.

Amerikiečius atstovavo: Pierre Salingeris, prezidento Kenedžio spaudos reikalų vedėjas, ir Harrison Salisbury, "The New York Times" bendradarbis, kadaise keletą metų buvęs korespondentu Maskvoje.

Debatai per visą šalį buvo televizuoti iš National Broadcasting Kompanijos televizijos stoties Niujorke. Vadinasi, debatai klausėsi milijonai amerikiečių.

Reikia pasakyti, kad debatai buvo praversti kultūriškai, ir, sakyčiau, bičiuliškoje atmosferoje. Visi keturi debatoriai laikėsi savo ribose, vieni kitų neužgauliojo aštresniu žodžiu. Klausytojai galėjo iš jų daug pasimokyti.

Pažymėtina ir tai: iš anksto nebuvo susitarta, kas daug maž ką kalbės. Prezidento Kenedžio atstovas debatus pradėjo, o M. Čarlamevas tarė paskutinį žodį. Buvo ir klausimų iš publikos, kurios studijoje buvo keletas šimtų. Į klausimus buvo atsakyta džentelmaniškai.

Tokie debatai — geras dalykas. Jie padeda abiejų šalių — JAV ir TSRS — žmonėms geriau vieni kitus pažinti, padeda susiprasti, o tai tarnauja taikos reikalui.

Pirmadienį, birželio 26 d., prezidentas Kenedis buvo pasikvietęs svečius — A. Adžubiejevą ir M. Čarlamevą į Baltuosius Rūmus pokalbiui.

Sekmadienį, liepos 2 dieną, Montello - Brocktone įvyksta didžiulis laisviečių piknikas. Jame žada būti žmonių ne tik iš Naujosios Anglijos, o ir iš toliau: žinau keletą niujorkiečių, kurie žada vykti.

Šių žodžių rašytojas taipgi ruošiasi ten būti.

Tą pačią dieną pas draugus Rėkampius, Avalon, N. J., taipgi įvyks idomus pažmonys. Atrodo, kad Pensilvanijos ir New Jersey valstijų žmonės vyks ten, nes Avalonas jiems arčiau kaip Brocktonas.

Lai abidvi mūsų vasariškos pramogos būva didelės ir sėkmingos!

Lietuvoje, kaip žinia, leidžiama daugiatomė Lietuviškoji Tarybinė enciklopedija: tai milžiniškas kultūrinis darbas. Pirmasis tomas su raišda A jau greit išeis iš spaudos.

Bet ne apie tai iš čia noriu pasisakyti. Reikia pasakyti, kad enciklopedijos leidėjai ir redaktoriai ryžtasi į šį veikalą sudėti trumpas biografijas ir JAV pažangiosios lietuvių visuomenės veikėjų, vienokių ar kitokių darbu pasizymėjusių. Tokių veikėjų pas mus buvo ir tebėra kiekvienoje lietuvių kolonijoje.

Kaip juos atžymėti? Ką daryti, kad kiekvienas veikėjas bei veikėja įeity į enciklopedijos puslapius?..

Kiekvienos kolonijos draugai turėtų į tai kreipti juo

Kuwaito nykštukas grasina karu Irako valstybei

Bagdadas. —Irako premjeras Kasimas pareiškė, kad Kuwaito "valstybėlė" istoriniai ir tautiniai yra Irako dalimi. Pirm Pirmojo pasaulinio karo tie plotai priklausė Turkijai. Kuwaito teritorija įėjo į Barsos provincijos teritoriją. Po karo Irakas gavo nepriklausomybę, tai Barsos teritorija ir kartu Kuwaitas tapo jo dalimi. Jis sako, kad 1899 metų sutartį angalai sufabrikavo, sumokėdami už tą falsifikaciją 15,000 rupų. (Dabar rupo vertė apie 21 centas.)

Kasimas sako, kad Irakas perims Kuwaito plotus ir baigs ten feodalizmo santvarką.

Bet Kuwaito karaliukas (šakas) Abdullas As-Salim As-Sahab grąšina kariauti prieš Iraką, jeigu jis norės Kuwaito "valstybę" prisijungti.

Šių metų Amerikos lietuvių Pirmoji grupė jau Vilniuje

Vilnius. — Šeštadienį, birželio 24 dieną, dviemis lėktuvais atvyko į Vilnių dvi grupės Jungtinių Valstijų lietuvių turistų, 33 asmenys.

Aerouoste svečius sutiko miesto mero pavaduotojas J. Smilgevičius, Inturisto direktorius A. Stukus, Draugystės ir Kultūrinių ryšių su Užsienio Salimis Lietuvos Draugijos pirminkas Rotomskis, spaudos darbuotojai, visuomenės atstovai ir giminės.

Savo gimtąją žemę pa-

matyti atvyko Lazauskienė, Bakšys, Miliauskas, Raulušaitis, Tamošiūnas, Ventienė su dviemis sūnumis, Konradu ir Povilu, Gabrėnas, Kairys ir kiti.

Vakar turistai susipažino su Lietuvos sostine, pabuvojo Jaunystės šventėje Vingio parke.

Svečiai iš JAV viešės Lietuvoje tris savaites: aplankys Kauną, Klaipėdą, respublikos kurortus ir kitas svarbias vietas.

A. Vaivutskas

Venezueloje įvyko karių sukilimas

Karakas. — Venezuelos armijai pavyko pasmaugti du sukilimus. Vienas įvyko Barcelona miestelyje, kuriame dalyvavo ir 250 karių, o antras LaGuaira prieplaukoje. Sakoma, kad apie 30 sukilėlių užmušta. Tai šiemet jau ketvirtas sukilimas prieš reakinę Betancourto valdžią.

didesnio dėmesio. Reikia rinkti medžiagą apie mirusius draugus, reikia rinkti medžiagą ir apie gyvus veikėjus.

Tą medžiagą geriausia būtų siųsti per buvusį amerikietį Joną Kaškaitį, kurio laiškas (ir adresas) telpa šios dienos "Laisvėje."

Išsirašykite, draugai, tą adresą ir laikykitės; suteikite jam žinių apie savo kolonijos veikėjus — mirusius ir tebesančius gyvus.

Reikia žinoti ir tai: į enciklopediją turėtų būti įdėtos biografijos ne tik tų veikėjų, kurie parašo spaudai, o ir tų, kurie spaudai nerašo, bet per ilgus metus veikliai dalyvauja (ar dalyvavo) pažangiajame judėjime.

Už kolonializmą siūlo vienybę

Lisabonas. — Portugalijos diktatorius Salazaras ilgai kalbėjosi su JAV laikraštininku W. R. Hearstu. Diktatoriaus labai nepasitenkinęs, kad Jungtinių Valstijų delegatas Jungtinėse Tautos balsavo su kitų šalių delegatais už laisvę Angolai.

"Tas JAV balsavimas labiau sukrėtė portugalus, negu epidemija", sakė diktatorius. Ir jis sakė, kad "JAV susilauks Portugalijos draugiškumo tik tada, kada nesikiš į Portugalijos ir jos kolonijų reikalus".

Budapeštas. — Vengrijos vyriausybė nuėmė draudimą Jungtinių Valstijų ambasados nariams keliauti toliau, kaip 24 mylios nuo jos buvėnės. Praneša, kad ir JAV vyriausybė tai pat patvarkė Washingtonė.

Washingtonas. — Dabar dar nėra plano pakviesti į JAV A. Nasserį.

"Užbaigti karą su Vokietija," --- TSRS

Berlynas. —Vokiečių Demokratinės Respublikos vyriausybė buvo pasiuntusi telegramą Tarybų Sąjungai proga 20-ties metų sukakties nuo hitleriškos Vokietijos užpuolimo ant Tarybų Sąjungos. Vokiečiai išreiškė apgailestavimą, kad formaliai dar vis karas nėra baigtas su Vokietija.

Chruščiovas, TSRS premjeras, atsakydamas vokie-

čiams pareiškė: "Tai tiesa, kad taikos sutarties pasirašymas su Vokietija yra labai užvilktas. Tarybų Sąjunga ir kitos taiką mylinčios šalys padarys viską, kad dar šiemet taikos sutartis būtų padaryta..."

Taika ir Europos žmonių ramus gyvenimas reikalauja sunormalizuoti vakarinio Berlyno stovį ir taikos pasirašymą su Vokietija".

Jau vartoja Taft-Hartley įstatymą prieš jūrininkus

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis išleido pareiškimą, kad jis, pasiremdamas Taft - Hartley įstatymu, paskiria J. J. Healy, D. L. Cole ir S. I. Rosenmaną ištirti jūrininkų streiko priežastį. Ir jeigu laivų savininkai ir jūrininkų unijos nesusitarkins, tai streikas turi būti nutrauktas per 80 dienų. Per tas 80 dienų bus bandoma abidvi puses sutalkinti.

Laivų savininkai pareiškė, kad jie "kooperuos" su vyriausybe. Jūrininkų unijos vadai sako, kad jeigu streikas turės pasikartoti po 80 dienų, tai jis bus blogesnė šaliai sąlygose negu dabar.

Apie savaitę laiko paskirtieji asmenys tyrinės ir ieškos galimybių abiejų pusių sutaukinimui.

Jūrininkų unijos sako, kad Amerikos kapitalistai, paslėpdami savo laivus po svetimų šalių vėliavomis, negali išsisukti nuo unijinių sąlygų. Unijos reikalauja, kad tų laivų jūrininkai turi gauti tas sąlygas, kokias turi jūrininkai laivuose, plaukiojančiuose po JAV vėliava.

Europoje yra trys prekybos grupės

Paryžius. — Politiniai ir prekybiniai Europos valstybės yra pasidalinę į tris grupes.

Francūzija, Vakarų Vokietija, Italija, Belgija, Holandija ir Liuksemburgas yra sudarę šešių valstybių prekybos sąjungą.

Tarybų Sąjunga ir kitos socialistinės šalys sudaro antrą galingą prekybinį frontą.

Tuo gi kartu Anglija, Švedija, Norvegija, Danija, Šveicarija, Austrija ir dar kelios kitos valstybės stoja už "laisvą prekybą".

Sako: Ruošia naują invaziją į Kubą

Washingtonas. — Senatorius George A. Smathers, demokratas iš Floridos, sako, kad yra ruošiamą naują invaziją į Kubą. Jis kalbėjosi su trimis asmenimis, kurie dalyvavo pirmoje invazijoje ir dabar ruošiasi ant-rajai.

Tuo kartu eina derybos iškeitimui pirmosios invazijos 1,200 narių su Kuba ant buldozerių arba traktorių. Jungtinėse Valstijose randasi pirmosios invazijos 10 asmenų, kurie stengiasi surasti galimybę apsikeitimi.

Vėliausios žinios

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis spaudos konferencijoje sakė, kad pasitarimai vakarinio Berlyno reikale gali duoti pagaidujamų rezultatų.

Maskva. — Chruščiovas sakė, kad TSRS yra pasirengusi pradėti nuoširdžius pasitarimus su Vakarais reikale padarymo taikos su Vokietija ir baigimo Berlyno reikalų.

Berlynas. —Vokiečių Demokratinės Respublikos vyriausybė pareiškė, kad po rugpiučio 1 dienos užsienio valstybių lėktuvai negalės skrajoti į Vakarinį Berlyną be jos leidimo.

Key West, Fla. —Numatoma, kad gal būti atsinaujins pasitarimai apsikeitimui intervencijos narių ant traktorių.

Tokio. — Siautė baisios lietaus audros. Potvyniuose žuvo 88 žmonės, apie 150 buvo sužeista ir 140,000 buvo priversti bėgti iš gyvenimo namų. Nuostoliai siekia \$12,500,000.

Betancourtas yra paklūnus užsienio imperialistams. Jis suokalbina prieš Kubą ir kitas šalis.

Londonas. —Sulaukus 61 metų amžiaus mirė buvusi Jugoslavijos karalienė Marija.

Laoso valstybė jau eina prie susitvarkymo

Geneva. — Keturias dienas posėdžiavo Laoso trijų frakcijų princai: S. Phouma, premjeras, kurio valdžią Vakarų sukilėliai nuvertė pabaigoje 1960 metų; Souphanouvongas, Liaudies armijos vadas; ir Bounas Oumas, Vakarų remiamos "valdžios" premjeras.

Jie išleido pareiškimą, kuriame sako: Laoso valstybė bus neutrališka ir nesikiš į pasaulinių valstybių nesutikimus. Visos ginkluotos jėgos svetimų valstybių turi pasitraukti iš Laoso. Šalyje bus įvykinti parlamento rinkimai, bet laikas nenustatytas. Laikinai pasiliks vietose valdžia tos frakcijos, kurios armija dabar valdo tą teritoriją.

Karalius Savanga Vathana paskirs koalicijos valdžios premjerą, numatoma, kad S. Phouma. Laikinoji vyriausybė bus sudaryta iš

visų trijų frakcijų žmonių.

Kada žinia pasiekė Genevoje 14-kos valstybių konferencija, tai TSRS delegatas pareiškė: "Tai gera pradžia". Anglijos delegatas sakė: "Galime pasveikinti jų susitarimą". Jungtinių Valstijų delegatas tylėjo.

Kinijos užsienio ministras maršalas Chen Yi atmetė Jungtinių Valstijų pasiūlymą, kad Laose būtų palikta užsienio ginkluotų jėgų "užtikrinimui jo neutrališkumo".

Chen Yi sakė, kad tai pastangos pavergti Laosą. Jis reikalavo, kad kontrolės komisija prižiūrėtų, kad tikrai 300 Jungtinių Valstijų militaristų ir tūkstantčiai Pietų Vietnamo, Thailando ir Čiang Kai-šeko karininkų ir karių išsinešdintų iš Laos.

JAV submarinai pasiruošę atakuoti Tarybų Sąjungą

Washingtonas. — Birželio 25 d. Associated Press žinių agentūra praneša: "Jungtinių Valstijų "Polaris" submarinai yra pasijęti į vietas, iš kurių jie raketomis galėtų šaudyti į Tarybų Sąjungą. Jie tas pozicijas užėmė jau prieš šešis mėnesius".

Šias informacijas suteikė JAV karinio laivyno admiralas I. J. Galantinas. Jis sakęs, kad atominės jėgos "George Washington" ir "Patrick Henry" subma-

nai ir blogiausiose sąlygose veikė šiaurės Atlanto vandenynėse.

Jis sakė, kad nepaisant tų sąlygų, JAV submarinai plaukioja reikalingoje atstoje, kad gavus signalą jie galėtų atominėmis raketomis atakuoti Tarybų Sąjungą.

Šis pranešimas iššaukė diskusijų. Daugelis diplomatų pasisakė, kad tokie pareiškimai neveda prie taikos ir nusiginklavimo.

Baigiasi UAW-auto unijos kontraktai

Netrukus baigsis United Automobile Workers unijos kontraktas su General Motors, Fordo ir Chryslerio auto gaminimo kompanijomis. Unijos prezidentas Walter P. Reutheris pranešė, kad tarp unijos ir kompanijų derybos prasidės su pabaiga birželio.

Jis sakė, kad nedarbo sąlygos nežada palankių aplinkybų unijai, bet unija bus "lanksti".

1960 metais prie auto gaminimo dirbo 701,600 darbininkų, gi 1960 metais jų jau buvo tik 610,000.

Londonas. — Dr. Arthur M. Ramsey užėmė Canterbury anglikonų bažnyčios archyviskupio vietą. Anglikonų bažnyčia turi apie 40 milijonų pasekėjų.

DĖMESIO

Antradienį, liepos 4 dieną, "Laisvė" neišeis, nes tą dieną yra mūsų šalies nepriklausomybės paskelbimo šventė.

Ekstra

MIRĖ STEPONKEVICIUS

Trečiadienį telefonu Union Tours pranešė "Laisvė", kad Maskvoje mirė detroitietis Wm. Stepon (Steponkevičius). Mirė nuo širdies atakos. Kaip žinia, draugas Steponkevičius kelis sykius pirmiau turėjo širdies ataką, bet vis pagydavo, ir manė, kad ji atlaikys dar ir šitą ilgą kelionę į Lietuvą. Deja, nebeatlaikė.

Velionis į Lietuvą vyko su pirmąja Amerikos lietuvių grupe. Tai buvo senas, nuoširdus pažangietis. Reiškiamė giliausią užuojautą likusiems velionio artimiesiems.

Šiuos žodžius rašant žinoma tiek, kad Union Tours firma yra susisiekusi su detroitiečiais ir rūpinasi velionio palaikais. Kūnas bus pargabentas į Detroitą. Spėjama, jog jeigu neįvyks kokių nesusipratimų, tai į Detroitą jis pribus pabaigoje savaitės, gal šeštadienį.

New Yorkas. — Mary Pickford sulaukė 68 metų.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES	
United States, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$5.00
Queens Co., per year	\$10.00
Queens Co., per six months	\$6.50
Canada and Brazil, per year	\$10.00
Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Foreign countries, per year	\$12.00
Foreign countries, 6 months	\$6.50

Liepos Ketvirtoji

SEKAMĄ ANTRADIENĮ sukaks 185 metai, kai buvo paskelbta Jungtinių Valstijų nepriklausomybė.

Ji buvo paskelbta karui prieš Angliją jau prasidėjus, o tasai karas buvo Revoliucinis karas.

"Nepriklausomybės deklaracijoje", kurią parašė Thomas Jeffersonas, yra dalykų, kurie niekad nemirs. Pavyzdžiui: "visi žmonės yra sutverti lygūs" arba, kai valdžios forma neatitinka žmonių reikalavimų, jie turi teisę pakeisti arba pašalinti ją ir įsteigti naują valdžią, paremiant jos pamatus tokiais principais ir suorganizuojant jos jėgas tokioje formoje, kuri atrodė jiems (žmonėms) geriausia pasiekti saugumą ir laimės".

Praėjus 185 metams nuo "Nepriklausomybės deklaracijos" paskelbimo, mūsų šalies reikšmės, jei įmanyti, tą dokumentą išplėstų iš Amerikos istorijos ir sunaikintų. Tiems elementams žodis "revoliucija" šiandien yra peilis po kaklu. Šiandien pas mus žmonės teisiams ir kišami į kalėjimus vien tik dėl to, kad jie galvoja, jog kada nors JAV liaudis turės pakeisti esamąją (kapitalistinę) santvarką į socialistinę!

Leidžiami biau rūšys įstatymai, griežtai priešingi "Nepriklausomybės deklaracijos" dvasiai, ir juos teismai užgria!

Minint Liepos Ketvirtąją, kiekvienas amerikietis turėtų labai giliai pagalvoti apie visa tai, ką reakcionieriai šiandien bando padaryti su mūsų šalimi!

"The Worker" eis du kartu per savaitę

ANGLŲ KALBA išleidinėjas (Niujorke) savaitraštis praneša, kad su šių metų rugsėjo mėnesio pradžia jis taps dukart savaitiniu. Vienas numeris išeis viduryje savaitės, kitas — šeštadieniais.

"The Worker" — įdomus, gyvas laikraštis, plačiai informuoja skaitytojus visais svarbiaisiais politiniais klausimais, ypatingai gerą žinių ir straipsnių suteikia jis apie amerikiniį darbininkų judėjimą, apie profesines sąjungas, etc.

Laikraštis šiuo metu veda finansinį vajų, siekdamas tuojau sukelti \$70,000 fondą. Be šitos sumos, laikraščio leidėjai kreipiasi į skaitytojus ir į plačiąją pažangiąją visuomenę, kad ligi š. m. spalio mėnesio 1 d. būtų sukurta dar \$10,000, jei norima garantuoti "The Workerio" išėjimą du kartu per savaitę.

Tenka priminti, kad "The Workeris" yra labai plačiai skaitomas laikraštis — per visą pasaulį. Jis pasiekia net ir Vilnių; ten šimtai jo egzempliorių išperkami per vieną dieną. Kadangi laikraštis kalba pažangiosios Amerikos visuomenės vardu, tai jį skaito ir labai seka net ir šalies kongresmanai ir senatoriai.

Bet, aišku dalykas, jis visų pirma skiriamas darbininkams, tai darbininkai daugiausia jį ir skaito. Savaitraščio kaina metams \$5. Kiek "The Workerio" metinė prenumerata kainuos, kai jis eis du kartu per savaitę, dar nepaskelbta.

Reikia veikti!

AUKŠČIAUSIOJO teismo teisėjas Felix Frankfurteris pratęsė laiką dėl JAV Komunistų partijos registravimo. Pratęsė ligi rudens, kol po atostogų susirinks Aukščiausiasis teismas.

Kaip žinia, birželio 5 d. Aukščiausiasis teismas buvo nutaręs, kad, einant McCarrano įstatymu, JAV Komunistų partija turinti registruotis "kaip svetimos valstybės agentas". "Registravimasis" turėjo būti pradėtas su rugpjūčio 9 d.

JAV Komunistų partijos vadovai pareiškė, kad jie nesiregistruos, kad jie neregistruos ir savo narių, kadangi jų vardų ir pavardžių neturi, tad jei ir norėtų juos suregistruoti, negalėtų. Vadovai nutarė, be kitko, kreiptis į tą patį JAV Aukščiausiąjį teismą, kad jis iš naujo persvarstytų savo tarimą, padarytą birželio 5 d. Bet kadangi teismas atostogauja, tai partija reikalavo, kad būtų suteiktas laikas naujai apeliacijai teismui įteikti. Na, tai Frankfurteris ir patenkino šį reikalavimą.

Kaip toliau bus, nežinia. Vienas aišku: ar teismas nutiks iš naujo persvarstyti savo pirmesnįjį sprendimą (kurį padarė penkiais balsais prieš keturius) ar ne, Amerikos žmonės turi pradėti darbuotis už tai, kad Smitho ir McCarrano įstatymai būtų atšaukti arba kad teismas juos paskelbtų neįstatymais. Nes, jei tie įstatymai ir toliau pasiliks, tai dėl jų nukentės labai daug nekaltų žmonių.

NA, TAI MŪSŲ didžiulis piknikas bus sekamą sekmadienį, birželio 2 d. Jis bus Montelloj-Brocktone. Prasomi ypač Naujosios Anglijos lietuviai jame būti.

2 p.—Laisvė (Liberty)—Penkt., birželio (June) 30, 1961

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

PRISIMINUS GARBINGĄJį STALINGRADĄ

Birželio 22 d. sukako 20 metų, kai hitlerinė Vokietija užpuolė Tarybų Sąjungą, kai ji pradėjo karą prieš Tarybų Sąjungą.

Ta proga pačioje Tarybų Sąjungoje įvyko daug mitingų, kur buvo prisimintos anos dienos. Buvo svarstyta mitinguose ir spaudoje ir svarbesnieji karo etapai, kur buvo kirsti hitlerinės armijos lemiamieji smūgiai.

Vienas didžiausių priešui smūgių buvo kirstas prie Stalingrado. Stalingradas buvo, yra ir bus kaip hitlerinės armijų triuškinimo pradžia. Stalingradas suteikė visai demokratinei laisvajai žmonijai įrodymą, kad hitlerinė bestija bus visiškai parmušta, sunaikinta, nugalyta.

Prie Stalingrado tarybinė liaudis, Tarybų armija ir jos vadovybė uždavė fašistiniams įsiveržėliams tokį smūgį, kokio jie niekad nesitikėjo.

Maršalo V. Čiukovo prisiminimas

Stalingradą gynė Tarybų Sąjungos 6-oji armija, kurią vadovavo maršalas V. Čiukovas. Dabar jam buvo įteiktas Vokietijos Demokratinėje Respublikoje išleistas fotoalbumas, pavadinamas "Stalingradu". Albumo ruošėjai naudojo, tarp kitko, hitlerinės Vokietijos paliktas archyvas, bylojančias apie "Stalingrado dienas", kuriuos Hitleris į desperaciją įvarė.

Lietuvos žinių agentūra Elta paduoda žinių apie tai, ką maršalas Čiukovas sako apie Stalingradą, apie jo gynimą. Skaitome:

"Vasilijus Čiukovas atidžiai susipažino su fotoalbumu. Kalbėdamasis su TASS-o korespondentu B. Lukjanovu, maršalas pakomentavo foto medžiagą, pasakojančią apie nepaprastą tarybinį žmonių, kurie žūtbūtinai kovėsi prie Stalingrado sienų, narsumą ir didvyriškumą. V. Čiukovas pareiškė, kad nuotraukos detalios priminė Stalingrado kautynių dienas, atkaklius mūšius, kurie pasibaigė mūsų pergale, fašistinių dalių sutriuškinimu.

Hitlerininkų rinktinė armija

Hitlerininkų karinė vadovybė pasiuntė pulką Stalingrado pačią rinktinę kariuomenę, pasakė V. Čiukovas. Jos tarpe 6-ąją vokiečių armiją, kuri buvo tarsi smogiamasis Hitlerio kumštis. Čia veikė ir 4-oji tankų armija su jai priskirta trečiąja Rumunijos armija. Fašistų sausumos pajėgos dengė 8-asis aviacijos korpusas, kuriuo didžiavosi fašistinė vokiečių aviacija.

62-osios armijos kovotojai ir vadaai suprato, kad jiems tenka didžiausia atsakomybė už Tėvynės likimą. Jie triuškinio priešą, rodydami didvyriškumą o stebuklus.

Pakanka prisiminti 16 gvardiečių žygdarbių. Juos puolė 12 priešų tankų. Mūsų kariai neturėjo nė vieno prieštankinio gink-

lo. Daugelis buvo sužeisti.

Tai buvo mirtina dvikova. Gvardiečiai vienas paskui kitą su granatų ryšuliais puldavo po priešų tankais. Kai iš 16 didvyrių liko gyvi keturi, o dvi priešų mašinos riedėjo toliau, Čirkovas, Stepanenko, Šukmatovas paguldė už priedangos mirštantį vada, o patys puolė po tankais. Taip visos priešų mašinos buvo sunaikintos. Apie legendarinį gvardiečių žygdarbių sužinojo visi Stalingrado fronto kariai.

As galėčiau pateikti daugybę kitų pavyzdžių, rodančių aukštą Stalingrado gynėjų moralę, jų kovingumą, pastebėjo Tarybų Sąjungos maršalas V. Čiukovas. Kiekvienas iš mūsų, stalingradiečių, visam gyvenimui įsidėmėjo 1943 metų sausio 26-ąją. Tą dieną įvyko istorinis puolusios iš vakarų Dono fronto kariuomenės susitikimas su šauniosios 62-osios armijos dalimis."

Taip, tarybiniai kariai, tarybinės tautos ir visas pasaulis niekad nepamirš 1943 metų sausio 26-osios!

320,000 ŽMONIŲ!

"Liaudies balsas" rašo:

"Japonijos Asociacija prieš Atomines ir Hidrogenines Bombas paskelbė davinius, kuriuos ji surinko per 16 metų apie amerikiečių numestų bombų ant Hirošimos ir Nagasakio miestų aukas.

Tos dvi amerikiečių bombos užmušė 320,000 žmonių. Čia įeina tik tie asmenys, kurie buvo užmušti vietoje.

Nuo radiacijos ir sužeidimų mirusių skaičius taipgi nemažas. Iš jų, kurie atrodė pasveikę, nuo 1956 iki 1959 metų mirė 141 asmuo.

Dar yra 660 asmenų, kurie serga įvairiomis ligomis, paeinančiomis nuo tų bombų eksplozijos."

Reikia nepalaujami kovoti ir dirbti, kad niekur niekad nepasikartotų tai, kas 1945 metais įvyko Hirošimos ir Nagasakio miestuose!

SUTVĖRIMAS, LABAI TROKŠTAS KARO

Kanadiškis "Liaudies balsas" rašo:

"J. Kardelis pastaruoju metu kažkodėl pasidarė labai nervuotas. Jis tiesiog karu kvėpuoja. Vėliausia N. Lietuvos numerį papuošė antgalviu beveik per visą pirmą puslapį: "Esam pasaulinio karo akivaizdėje." Sekančiose antgalviuose, tarp kitų, yra ir skantis "Kanada neišvengiamai bus įtraukta į naująjį karą, jeigu jis kils."

Tas nereiškia, kad J. Kardelis tai rašo tikrai žinodamas, kad karas artėja. Jis, matyti, tiktai desperatiškai stengiasi paskirti karą trokštančių savo bičiulių ūpą. Jo bičiuliams kariniai obalsai, matyti, teikia pasitenkinimą, nors ir labai trumpą, kaip ir narkotikai jų vartotojams.

Faktai, kuriuos galima visiems matyti, rodo visai ką kita. Kenedžio ir Chruščiovo susitikimas juk rodo, kad ir Jungtinių Valstijų

ir Tarybų Sąjungos lyderiai galų gale rado galimybę susitikti ir vienas kitam ranką paduoti.

Yra neramių vietų pasaulyje, bet kada jų nebus. Kita, retai kur tie neramumai turi ką bendra su Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų santykiais.

Ivairiose vietose eina kovos, bet tarp vietinių žmonių. Pažymėtina, kad dabar visuomenės sambrudzis prieš karą, prieš nuklinius ginklus, prieš bandymus labai didelį po visą pasaulį. Tas irgi yra faktas, kad karo norintiems šiandien sunkiau.

Liaudies Balso įsitikinimas yra toks, kad žmonija dar nėra išprotėjusi. Ji nenori karo ir neprileis, nors yra "gaidžių", kurie gieda už karą."

GUDRUS KONGRESMANAS

Aną dieną Niujorke (Hilton viešbuty) įvyko Niujorko valstijos medicinos darbuotojų suvažiavimas. Jame, be kitų, kalbėjo ir kongresmanas Walter H. Judd (iš Minnesotos valstijos, respublikonas).

Mr. Judd mokė, kaip kovoti prieš komunizmą. Girdi, amerikiniai gydytojai turi vykti į užsienį su medicininėmis misijomis ir ten jie privalo kovoti prieš komunistus.

Tegu skaitytojas tik pagalvoja: kongresmanas siūlo, kad amerikiniai gydytojai, nuykė į užsienį, ne ligonius gydytų, bet tapų fašistais ar kitokiais anti-komunistais!..

"Vanagai iš Anapus"

Lietuvoje išleido šią dokumentalę knygą.

Knygoje "Vanagai iš Anapus" aprašo apie dvi Jungtinių Amerikos Valstijų šnipų grupes, kurios buvo perverstos į Lietuvos teritoriją. Lietuvos valstybės saugumo organų darbuotojai, darbo žmonių padėdami, išgaudė užsienio agentus ir apvalė kraštą nuo banditų.

Šioje dokumentinėje apybraižoje surinkta medžiaga rodo, su kokiais kėsais buvo siunčiami į Lietuvą šnipai, kaip jie ir jų talkininkai ten priėjo liepto galą.

Skirtingai susiklostė dviejų buvusių žvalgybos agentų Juozo Lukšos ir Jono Kukauskio likimai. Tiems, kurie, degdami akla neapykanta, su ginklu rankose paslapčiomis įsibrauna į Tarybų šalį, šnipineja, žudo ir plėšia darbo žmones, nėra ir niekuomet nebus pasigailėjimo. Jų laukia negarbinga mirtis — Tėvynės išdaviko Juozo Lukšos likimas.

Knyga gausiai iliustruota fotonuotraukomis. Lukšos landynėje tarp daug įvairių dokumentų buvo suminta gerokas pluoštas JAV po \$1, \$2, \$5, \$10, ir \$50; kitoje nuotraukoje išklotas 8-nios dvidešimkės ir 5-kios dešimkės. Jie manė, kad doleriais viską galima nupirkti.

Knygoje aprašo baisų žvėrišką elgesį kunigo Lelešiaus Igliskelių valsčiaus Padzenkavos kaime, kai atklydo į valstietės Meskelevičienės bakūžę, Kun. Lelešius ir banditu būdamas dē-

Jūrų vandenį paverčia į gėlą (geriamąjį)

Birželio 22 dieną Freeport mieste, Texas valstijoje, paleistas veiktis fabrikas, kuris jūrų (sūrų) vandenį paverčia į gėlą, tai yra, tinkamą gerimui ir gaivinimui maisto. Tai nemažas šių dienų mokslo ir technikos pasiekimas.

Reikia žinoti, kad tokie didesniečiai kaip New Yorkas, nors stovi prie vandens, bet gėlą vandenį gauna iš ežerų, rezervuarų ir upių, esančių už šimto mylių arba toliau. Tas vanduo ateina į miestą specialiais požeminiais kanalais. Ir kai būna sausa vasara, tai miestas turi vandens "badą."

Televizijos bokštas virš 1,000 pėdų

Petrogrado pusėje, "Sevzapstallkonstrukcija" tresto montuotojai montuoja 1,030 pėdų bokštą naujo Leningrado televizijos centro antenoms. Šis bokštas bus aukštesnis už Eifelio bokštą Paryžiuje.

Aikštėje, esančioje beveik ant paties Didžiosios Nevkos kranto, dirba Aleksejaus Pavlovo brigada. Tai — pritykę montuotojai, aukštybininkai. Pats brigadininkas turi daugiau kaip 15 metų statybininko darbo stažą. Jis dalyvavo statant Kultūros ir mokslo rūmus Varšuvoje, 630 pėdų Kišiniovo telecentro bokštą ir kitus įrenginius.

Iš Ryto Pavlovo brigada montuoja kraną BK-300. Bėgiai šiam 51 metro aukščiui kranui, kurio strėlė bus 39 metrų ilgio, jau paruošta. Panaudodami šį keliamąjį mechanizmą, statybininkai sumontuos bokšto konstrukcijas. Bokšte bus įrengtas liftas, kuris kils iki 20 aukštų namo aukščio. Toliau bus dirbama "šliaužiojančio kranu" — mechanizmo, besiremiančio į surinktas įrenginio dalis, — pagalba.

Šeši 15 metrų didelio skersmens vamzdžiai iš specialaus plieno — bokšto "kojos", kaip sako montuotojai — jau stovi ant tvirtos ir gilaus pamato būsimos įrenginio vietoje. "Kojos" kol kas prilaikomos lynais, bet netrukus jos bus stipriai sujungtos fermomis.

Ar gyvūnai moka juoktis

Žmonės, kurie turi gyvūnų, kaip šunų, kačių ir kitų, su jais taip susipranta, kad pradeda manyti, jog tie gyvūnai moka, kaip ir žmonės, juoktis, veikti ir t.t.

Bet juokas ir verksmas yra tik žmogaus jausmų pasireiškimai. Net vaikai, kol jie mažyčiai, neturi suprotimo, tai verkia be asarų — tik šaukia.

Zinoma, šunės ir kiti gyvūnai "verkia", kadą juos muša, užgaula, bet jų "verksmas" yra be asarų. Jie moka ir "juoktis", bet tai tik džiaugsmo ženklai, kada jie jaučia malonų glamonėjimą arba susilaukia savo žmonių pareinant.

vėjo sutaną, apalpusios merginos drabužius jis nusidrasė ir išniekinęs ją prie motinos nušovė.

Visai pasikeis miestų apūpinimas vandeniu, kada bus plačiai pritaikytas jūrų vandens pavertimas į gėlą.

Siemet Jungtinės Valstijos toje srityje daro pirmus žingsnius. Freeporte paleistasis veiktis fabrikas užima penkių akrų žemės plotą. Jo įrengimui JAV vyriausybė išleido \$1,250,000. Jis per vieną dieną pagamins milijoną galionų gėlo vandens. Gamība atsisieis nuo \$1 iki \$1.25 už kiekvieną 1,000 galionų vandens.

Dabar Jungtinių Valstijų miestams gamimas ir pristatymas gėlo vandens atsieina nuo 25 iki 75 centų už kiekvieną 1,000 galionų. Tas priklauso nuo to, kaip dideli miestai, kiek jiems reikia vandens, kaip toli nuo jų randasi ežerai arba upės.

Freeport turi 14,000 gyventojų ir randasi prie Meksikos įlankos (Gulf of Mexico). Fabrikas iš tos įlankos traukia jūrinį vandenį, perleidžia per milžiniškus katilus, įkaitintus iki 250 laipsnių, atskiria druską nuo vandens ir per vamzdžius išleidžia atšaldytą gėlą vandenį.

Kaip matome, fabriko pastatymui ir įrengimui išleista \$1,250,000, bet tai mažai pinigų suma palyginus su apsiginklavimo išlaidomis. Vienos raketos pagaminimui išleidžiama iki \$5,000,000, krūzerio "Long Beach" pastatymui buvo išleista \$250,000,000, atominių submarinų pagaminimui išleidžiama apie \$100,000,000, o lėktuvnesių — \$300,000,000.

Siemet JAV vyriausybė paleis darban dar keturis fabrikus, kurie jūrinį vandenį pavers į gėlą.

Fabrikai yra įrengiami San Diego, Calif., Wrightsville Beach, N. C., Webster, S. D., ir Roswell, N. M. Jie kiekvienas vartos naują būdą pavertimui jūrinio vandens į gėlą. Kuris pasirodys praktiškiausias, tas ateityje bus pritaikytas gaminimui gėlo vandens. S.

Iš laiškų

Sveika gyva "Laisvės" administracija ir jos visas štabas. Jau seniai matėmės ir gal nebeteiks pasimatyti.

Jūs klausėte, kokia yra "Harrisono Senutės" pavardė. Tai Ona Labauskienė, arba Anna Labus. Jos dabar nėra namie. Balandžio 18 dieną gavo "stroiką" ir jai suparalyžavo kairįjį šoną. Tai to paties mėnesio 22 d. buvo išvežta į Jersey City Pollack Hospital (ant 12-to aukšto, Room 4). Ji ten randasi po vardu Anna Labus.

As pats pradėjau praštai jaustis. Užpuolė visokios kvarabos. Gydytojai sako, kad turiu nervus, liepė būti namie, niekuo nesirūpinti, nevat ir skaityti draudžia. Taip ir vargstu.

Draugiskai, Jonas Marcinkevičius 111 John St., Harrison, N. J.

Nuo redakcijos: Mielas Jonai, jums ir d-gei Onai Labus linkime sveikata, taisyti ir vėl sugrįžti į veikliųjų draugų eiles. Mes jūsų labai pasigendame.

D. J.

RAŠYTOJO KELIAS

Kartu su mūsų šalies ekonominiais ir politiniais laimėjimais, kultūrinės jėgos taipgi įgauna naują impulsą ir plačiu žingsniu žengia naujosios epochos keliu. Socialistinė gyvenimo sistema plačiai atvėrė duris į visas meno ir kultūros šakas, išaugo nauji kadrai, jauni žmonės užima vadovaujančius postus. Kas meta mūsų krašto kultūrinis laimėjimas, tas užtinka vis naujus vardus augančių literatūroje. Jų būryje iškyla ir rašytojo Alfonso Bieliausko vardas. Jo romanus, apsakymus ir apybraižas skaito su malonumu ne vien tik Lietuvos darbo žmonės, o ir užsieniečiai gyvenantieji lietuviai. Dar karo metais pasirodė pirmieji jaunojo rašytojo apsakymai, kurie susilaukė didelio dėmesio grožinės literatūros mylėtojų tarpe. Bendrai, Alfonsas Bieliauskas išryškėjo mūsų literatūroje tik pokariniais metais. Jo, kaip ir daugelio nūdieninių rašytojų, kelias į literatūrą buvo nelengvas. Todėl visa, kas tik yra jo atsiekta, priklauso jo paties kruopščiam darbui ir tvirtai valiai, taip būdingai tarybiniam žmogui. Jis — liaudies sūnus. Neturėjo A. Bieliauskas nei turtingų tėvų, nei dosnių dėdžių, kurie būtų padėję jam pasiekti aukštąjį mokslą ir praskinti kelią į gyvenimą.

Jis gimė 1923 metų spalio mėnesio 5 dieną, Kauno rajone Didžiojo raisto durbyno darbininkų šeimoje. Rašytojo tėvas dirbo durbyno mašinistu, kuris tuo metu priklausė didiesiems buržuazinės Lietuvos bankininkams Vailokaičiams.

1928 metais mirė Alfonsas Bieliauskas tėvas ir visa šeimos našta užgule ant motinos pečių. Jau nuo pat kūdikystės dienų būsimasis rašytojas pradėjo pažinti karčią darbo žmogaus dalia ir visa širdimi atsidavė tų žmonių labui, kurie it skruzdės plūsdami nuo ankstyvaus ryto iki sutemų vos įstengia pramisti, kaip tuom tarpu nežymi mažuma savanaudžių, pasigrobusių žemės turtais ir prekybos bei pramonės aparatą, diktuoja savo užgaidas milijonams darbo žmonių, atiduodančių viską, o pasiliekančių tik savo mąskulius ir teisę pasiūlyti juos už menką duoną gabalą.

Šeimai persikėlus gyventi į Dainavos kaimą (netoli Kauno), A. Bieliauskas pradėjo lankyti pradžios mokyklą ir ją baigė 1934 metais. Deja... dėl sunkios ekonominės būklės toliau tęsti mokslą negalėjo, o dirbdamas įvairius fizinius darbus mokėsi namuose. Pagaliau, 1937 metais išlaikė egzaminus į 4-tą klasę ir įstojo į Kauno 3-čią Valsių gimnaziją, kurią baigė 1941 metais. Ir gimnazijos lankymo metu Bieliauskas buvo priverstas užsidirbti duonai ir mokslo reikalams. Jis dirbo Kauno stiklo fabrike "Elnias", Amerikos lietuvių aikinėje bendrovėje "Lietmedis" ir kitur.

Tuo metu Kauno trečioje valstybinėje gimnazijoje lietuvių literatūros mokytoju dirbo poetas Salomėja Nėris, kurios literatūriniai gabumai ir talentas daug prisidėjo prie išauklėjimo

daugelio nūdieninių mūsų literatūros ir meno pažibų. Be A. Bieliausko, tais metais trečioje Valstybinėje gimnazijoje mokėsi: poetai Eduardas Mieželaitis ir Vladas Mozūriūnas, rašytojas K. Marukas, dailininkai Augustinas Savickas ir Vladas Černiauskaitė, skulptorė Mozūraitė ir daugelis kitų.

Tarp kitų mokytojų, būvę šios gimnazijos mokiniai prisimena ir tuometinę gimnazijos inspektorių Daudgirdaitę - Sruogienę (poeto Balio Sruogos žmoną), kaip taktišką ir kultūringą pedagogę.

Atkūrus Lietuvoje Tarybų valdžią, A. Bieliauskas dirba Pažaislie valsčiuje komjaunimo sekretoriumi, o hitlerininkams užpuolus Lietuvą, pasitraukė į Tarybų Sąjungos gilumą ir dirbo įvairius fizinius darbus. Vėliau, dar būdamas nepilnametis, įstojo savanoriu į 16-tąją lietuvių diviziją ir su ginklu rankose padėjo išvaduoti Tėvynę iš žiauraus užpuoliko nagų.

Pasibaigus karui grįžo į gimtąjį kraštą ir dirbo Kauno miesto komjaunimo sekretoriumi. Vienok, literatūrinio pašaukimo kviečiamas, 1946 metais pasiūlusavo iš komjaunimo vadovaujančio darbo ir įstojo į Kauno Valstybinę universitetą, kuriame mokėsi iki 1949 metų. Istorijos-filologijos fakultetui persikėlus į Vilnių, persikėlė čia ir A. Bieliauskas, kurį baigė 1951 metais.

Dar lankydamas universitetą, A. Bieliauskas pradėjo žurnalistinį darbą Kaune, "Tarybų Lietuvoje", apyrašinininku. O kuomet 1949 metais pradėjo eiti žurnalas "Švyturys", pirmųjų jo darbuotojų tarpe mes matome ir Alfonsą Bieliauską. Pradžioje skyriaus vedėju, vėliau redaktoriaus pavaduotoju, o nuo 1954 metų rašytojas pakeliamas į atsakingojo redaktoriaus pareigas, kurias tebeina ir iki šiol.

Savo kūrybinį darbą A. Bieliauskas pradėjo 1939 m. Tuo metuėjusi "Blaivybė ir sveikata" išspausdino jo apsakymą "Magaryčios". Didžiojo Tėvynės karo metu, rašytojas bendradarbiau su lietuvių Tarybinėje spaudoje, rašė apsakymus ir apybraižas iš karo meto gyvenimo; skatino karių patriotinius jausmus, reiškė neapykantą nuožmiam priešiui.

Pirmasis stambesnis kūrinys, parašytas kartu su V. Radaičiu buvo apybraižų knyga "Taip gimsta laimė", išleista iš spaudos 1949 metais. Nuo čia rašytojas pradeda nuosekliau dirbti ir jau sekančiais metais išleidžia apybraižų rinkinį "Tvirtos rankos". 1955 metais dar vieną apybraižų knygą "Žmonės prie staklių", o 1956 metais mūsų krašto skaitytojai apdovanojami romanu "Darbo gatvė". Pereitais metais rašytojas pasiekė didžiulį laimėjimą išleisdamas romaną "Rožės žydi raudonai", kuris buvo tinkamai įvertintas ir paskirta už jį LTSR valstybinė premija. Šis romanas susilaukė tokio didelio skaitytojų dėmesio, kad bemaž iširo iš knygynų lentynų.

Rašytoją Alfonsą Bieliauską gerai pažįsta ne tik

KOLŪKIO MECHANIKO PASIŪLYTA NAUJOVĖ

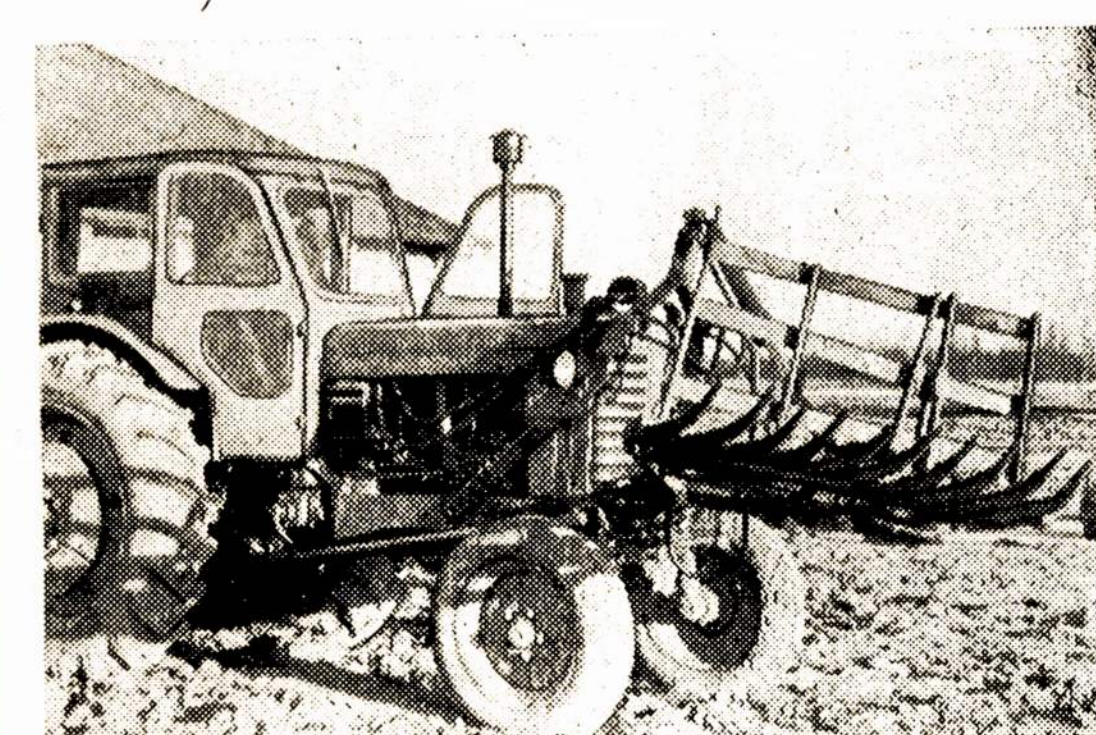
Biržų rajono "Raudonosios vėliavos" kolūkyje kasmet sukaupiami iki 8,000 organinių trąšų. Daugiau kaip pusę jų tenka, išvežus iš tvartų, krauti į rietuves, o vėliau iš rietuvių vežti į laukus. Kasmet taip perklinoti tenka apie 22,000 tonų trąšų ir vien tik tam reikia išleisti daugiau kaip 1,600 rublių (visur skaičiuojama naujais pinigais).

Mechanikui Jonui Mališauskui šie skaičiai nedavė ramybės. Po savaitės jis valdybai pateikė savo sukonstruotą traktorinių šakių projektą ir apsiėmė jį pagaminti.

Jau rytojaus dieną J. Mališauskas su kalvju A. Burbuliu ėmėsi darbo. Iš plokščio plieno strypų jie pagamino dešimties šakės. Tokiomis šakėmis galima krauti mėšlą ir vežimus, kratytuvus, rietuves ir iš jų. Per valandą jomis galima iškrauti iki 10 tonų mėšlo.

J. Mališausko pagamintos šakės kolūkiui duoda didelę naudą. Jos pakeičia 10—12 vyrų darbą. Be to, anksčiau vienos tonos mėšlo išvežimas kainuodavo 14 kapeikų, o panaudojus traktorines šakas—mažiau kaip 8 kapeikas. Tokiu būdu kolūkis per metus sutaupys 756 rublius.

Pačios šakės nėra sudėtingos. Jas gali pasigaminti kiekvienas kolūkis, turys kalvę ir suvirinimo aparatą. "Raudonosios vėliavos" kolūkiu mechanikas J. Mališauskas, kalvis A. Burbulis ir suvirintojas V. Kalkys jas pagamino per 10 dienų. Kolūkiui jos kainavo 160 rublių.

Nuotraukoje: mechaniko J. Mališausko sukonstruotos traktorinės šakės.

Laiškas iš Lietuvos nuo J. Kaškaičio

Vilnius, 1961. VI. 16

Mieli Draugai ir Bičiuliai!

Prieš porą savaitių pašaučiau "Laisvę" truputį panašų laišką, o dabar vėl skubiai rašau svarbiais visuomeniškais klausimais.

Šįkart turiu užsimoti plačiau, bet vis tuo pačiu enciklopedijos reikalui. Man tik besiruošiant pradėti darbą su mūsiškiais amerikainiais laikraščio komplektais, atvyko vyresnysis enciklopedijos skyriaus redaktorius, drg. S. Mikutaitis, ir įteikė man pažymėtą kartotekoj draugų sąrašą, įpareigodamas mane pagaminti eilę straipsnelių enciklopedijai. Tų pažymėtų draugų pavardės prasideda su a ir b. Pavardės su a jau eina enciklopedijoj visai prie pabaigos.

O štai dabar išsiūreikite gerai visi. Tai rekomenduojamų enciklopedijai draugų pavardės su b:

Bakšys Juozas, Balseys Jonas ir Vitkus (Baltimore, Md.). Baranikas Rudolfas, Barkus Jonas — Stropus

Lietuvos darbo žmonės, bet visa plačioji mūsų šalis. Jo romanas "Rožės žydi raudonai" verčiamas į rusų ir latvių kalbas. O sesnisiuosius jo kūrinius jau teko skaityti ir daugeliui lietuvių, gyvenančių užsienyje.

Rašytojas kilęs iš paprastų darbininkų šeimos, todėl didžiulį dėmesį kreipia paprastam darbo žmogui — rašo apie jų gyvenimą, kovas ir siekius už šviesesnį rytojų. "Ir ateityje — sakė rašytojas — mano kūryba bus susijusi su darbininkų gyvenimu, jiems atiduosi visą savo kūrybinę jėgą ir gabumų."

L. Valbasys
Vilnius, 1961 m.

Elektrodai žmogaus širdyje

Senatvė, sunki širdies liga vis labiau kamavo Vincą Mackevičių. Būdavo, eina jis Kalvių ežero pakrante prie valtelių, bet staiga sustoja, griebiasi už krūtinės. Ir toliau — nė žingsnio. Kartais priepuolių metu senukas visai netekdavo sąmonės. Pulsas taip sulėtėdavo, jog per minutę betvinksdavo vos 30-35 kartus.

Ligonis buvo atvežtas į Respublikinės Kauno klinikinės ligoninės kardiologinės skyrių. Ilgai tarėsi konsiliumo metu geriausi specialistai.

Jie terado vieną išeitį — daryti labai sudėtingą operaciją, kokių lig šiol mūsų respublikoje dar niekas nemėgino.

76 metų senukas nesipriešino.

—Jei reikia, tai reikia, — pasakė jis. — Juk kitaip, ne ryt, tai poryt...

Ši operacija iš gydytojų pareikalavo nepaprasto įtempimo, tikslų judesių ir didžiausio chirurginio meistriškumo. Visada energingas ir gyvas, bet operuojant šaltas ir ramus šį kartą pastebimai jaudinosi ir gydytojas Jurgis Brėdikis. Nors širdies operacija jam nebe pirmoji, bet tokios dar nebuvo. Teko į širdies raumenį įvesti tris nikelio-volframo plieno elektrodus, maitinamus iš nediduko puslaidininkinio aparato — biostimuliatoriaus. Kaip veiks jis dabar — lemiama akimirka?

Ligonis išlaikė operaciją. Atsigaavo. Pirmieji jo žodžiai buvo:

—Man geriau.

Slinko dienos. Elektros srovės impulsai dirgino ir stimuliuo silpną ligonio širdį. Jos ritmas darėsi vis normaliesnis. O kai Vincas Mackevičius pradėjo vaikščioti, pažamos kišenėje vis tebešiojo stimuliatorių, kartais pajaukdamas su ligoniais:

—Mano širdis štai šioje dėžutėje. — Ir patapšnoдав ranka per kišenę.

Gegužės 14-ąją, po septynių savaičių, praleistų ligoninėje, senukui buvo leista išvykti į namus. Paskutinėmis dienomis jo širdies ritmas buvo visai normalus.

Tokia operacija — didelis medicinos darbuotojų laimėjimas, rūpinantis žmogaus sveikata, jo amžiaus prailginimu.

JAV KNYGOS Į UŽSIENĮ

Chicago. —United States Information Agency kolektoja knygas ir siunčia į užsienį. Vien Chicagoje surinko 300,000 knygų. Daugumoje, tai lengvo pasiskaitymo knygos. Pirmąsias siunčiamos į užsienį, tai atidžiai tikrinamas jų turinys.

Washingtonas. — JAV aviacijos komandieriai uždarys keturias bazes Anglijoje, nes lėktuvai yra perkelti į Vakarų Vokietiją.

brazilietį Joną Butauską (Varguolį).

Adresuokite šitaip: Vilnius Klinikų g. 3-11 Jonas Kaškaičius Lithuania, USSR

Siųskite savo rašinius oro paštu.

Visiems iš anksto nuoširdžiai ačiū!

Labai draugiškai, Jūsų

Jonas Kaškaičius

Liepos Ketvirtoji---daugelio Istorinių įvykių sukaktis

Likimas parinko liepos 4-tą dieną, kaip datą daugelio svarbių istorinių JAV įvykių. 1776 m. Liepos Ketvirtoji buvo reikšmingiausia. Tą šiltą ir drėgną dieną Filadelfijoje Kontinentalinis Kongresas adoptavo dokumentą, kuris pradėtas šiais žodžiais: "Kai žmoniškų įvykių eilėje"...

Liepos Ketvirtoji yra diena, prisimenama daugiau nei vieno prezidento. Pradžius 50 metų nuo Nepriklausomybės Deklaracijos paskelbimo mirė du prezidentai: Thomas Jeffersonas, pagrindinis Deklaracijos autorius, ir John Adams, šio dokumento bendradarbis.

Dar vienas buvęs prezidentas, James Monroe, mirė praėjus penkiems metams, 1831 m. liepos 4 d. Monroe, virginietis, kaip ir Jeffersonas, studijavo teisę Jeffersono Charlottesville įstaigoje.

Trisdešimties JAV prezidentas, Calvin Coolidge, šventę liepos 4 d., kaip savo gimtadienį. Coolidge gimė 1871 m. Vermonte.

Liepos 4 d. buvo atžymėtas vienas skaudus gyvenimo momentas žmogaus, kuris vėliau tapo pirmuoju Amerikos prezidentu. 1754 m. liepos mėn. 4 d. pulkininkas George Washingtonas, 22 metų amžiaus, atidavė Fortą Necessity, netoli Uniontown Pennsylvanijoje, prancūzams ir indėnams po karčios kovos. Šio forto kova pradėjo prancūzų ir indėnų karą.

1848 m. per Nepriklausomybės Dienos šventimą šalis sostinėje buvo padėtas Washington'o paminėti kartinis akmuo. 1826 m. liepos 4 d. gimė Stephen Foster, kurio folklorinės dainos yra ir šandien lygiai populiarios, kaip bet kada anksčiau. Tai buvo tą pačią dieną, kai mirė Jeffersonas ir Adams.

Pirmasis užregistruotas Nepriklausomybės Deklaracijos minėjimas įvyko ne liepos 4 d., o liepos 8 d. 1776 metais, pirmadienį po Deklaracijos priėmimo. Tą dieną filadelfiečiai padarė masinį susirinkimą ir išklusė John Nixon'o perskaitymą Deklaracijos. Patrankos griaudė, varpai skambėjo ir kareivų batalionai paradaavo.

Formalesnis šventimas įvyko 1777 m. liepos 4 d. Filadelfijoje per pirmas Nepriklausomybės Deklaracijos metines.

Ankstvyieji minėjimai davė pavyzdį šių dienų minėjimams. Nepriklausomybės diena dabar yra legaliai šventė 50-tyje valstijų, Columbia distrikte ir visose teritorijose.

American Council

Lawrence, Mass.

Sekmadienį, birželio 18 d., Maple Parke, įvyko metinis Mass. valstijos apskričių piknikas. Jis buvo visais atžvilgiais pasėkmingas. Diena buvo labai graži, tai žmonių privažiavo iš plačios apylinkės ir gėrėjosi gamtos gražumu. O Maple Parkas, kaip tyčia, gražiai pasipuošęs, tik ošė azuolai, pušys, klevai!

Žmonės jau rinkosi apie 11 val. ryto, ir vis važiavo iki 2 val. po pietų.

Moterys turėjo daug darbo, kad pagamintų skanus maisto visiems svečiams. Gaspadinavo šios draugės: E. Kralikauskienė, J. Šleivienė, S. Penkauskienė, M. Karpavičienė — nashvietė, F. Kodienė, R. Chuladienė.

Vyriausiasis gaspadorius buvo S. Penkauskas. Ig. Chulada ir kiti padėjo. Dirbo prie baro J. Kodis, F. Zula. Dirbo piknike J. Milvidas, J. Milvidas jaunasis, Milvidų šentas B. Brawn, Malinija Milvidaitė (Brawn) ir Milvidienė.

Moterys stalias ir jam aukos

Moterys stalias buvo tikrai turtingas įvairiaisiais valgiai. Apie aukas Moterų stalui parašys K. Čereškienė.

Bendrai pikniko naudai dovanų buvo gauta nuo sekmadienio organizacijų ir asmenų: LLD 11 kuopos, Worcester, Mass.; LLD 6 kn., Brockton ir LLD 2 kp., So. Boston; Moterų klubas iš Cambridge, Mass.

Asmenys aukėjo: J. Deksnys, Worcester; M. Milvidienė ir S. Penkauskienė iš Lawrence, Mass.

Dainų programa ir kalba

Dainų programą pildė Montello Vyrų Dailės grupė, vadovystėje Al Patsus. Pirmininkui S. Penkauskui į ją pakvietus, pirmiausiai sudainavo vieni vyrai, o vė-

S. Penkauskas,

Londonas. — NATO suptvirtins savo jėgas Vakarų Vokietijoje, kad paveiktų Tarybų Sąjungos politiką Berlyno klausime.

3 p.-Laisvė (Liberty)—Penkt., birželio (June) 30, 1961

Kas yra tas Literatūros fondas?

(Specialiai "Laisvė")

Literatūros Fondas yra visuomeninė, organizacija Rašytojų Sąjungos rėmuose. Jos nariu yra kiekvienas Rašytojų Sąjungos narys, o taip pat ir daugelis jaunųjų rašytojų. Literatūros Fondo veiklai vadovauja Rašytojų Sąjungos valdyba, o jos finansų veiklą kontroliuoja suvažiavimuose išrenkama rašytojų revizijos komisija.

Literatūros Fondo tiesioginė paskirtis — padėti rašytojams materialiai, pagerinti jų materialinius - buitinius poreikius ir suteikti visas sąlygas, kad rašytojai galėtų be jokių trukdžių visapusiškai atsidėti savo kūrybai.

Literatūros Fondo pajamas pagrindinai sudaro atskaitymai iš leidiklių, redaktorių, teatrų pajamų, kurias viršminėtose instancijose gauna realizuojant rašytojų kūrinis, o taip pat nario mokeskis bei įvairių literatūros turimų įmonių pelnas.

Literatūros Fondas išlaiko rašytojų kūrybos namus, kur rašytojai savo darbui gauna atskirą kambarį, maistą ir visą aptarnavimą jo kūrybos metu. Vasaros poilsiu rašytojams taip pat sudaromos visos sąlygos: geriausiuose šalies kurortuose yra sanatorijos, poilsio namai. Į tuos poilsio namus bei sanatorijas rašytojai patenka pagal Literatūros Fondo kelialapius. Kelialapiai yra apmokami, tačiau mažiau pasiturintiems rašytojams suteikiama parama ir dalį sumos, o kartais ir visą kelialapį, apmoka Literatūros Fondas.

Rimta pagalba

Svarbiausia Literatūros Fondo parama — kūrybinė parama. Literatas, pradėjęs rašyti stambesnę veikalą, kurį laiką neturi pajamų, ir todėl tokia parama jam labai reikalinga. Vien perėjais metais Tarybų Lietuvos Literatūros Fondo kūrybine parama pasinaudojo tokie rašytojai, kaip Jonas Dovydaitis, Jonas Avyžius, Vladas Mozūriūnas, Aleksas Baltrušas, Eugenijus Matuzevičius ir kiti. Tokių kūrybinių paramų Literatūros Fondas per metus išmokėjo virš 60 tūkstančių rublių (čia ir visur turima omenyje sena valiuta). Vien jaunieji literatai, kurie dar nesėję pasirodyti su pirmosiomis savo kūrybos knygomis, bet kurie to atkakliai siekia, metų bėgyje gavo apie 20 tūkstančių rublių pašalpos.

Jeigu rašytoja, Literatūros Fondo nari, ištinka nelaimę, jis visada gali tikėtis draugiškos paramos sunkioje minutėje. Štai netikėtai susirgo rašytoja Liunė Janušytė. Literatūros Fondas paskyrė jai stambią sumą pinigų, o po to parūpino kelialapį į pietų kurortus ir jį apmokėjo. Tokiu pat būdu buvo suteikta pagalba Kazui Borutai, Albinui Žukauskui, Teodorui Šuraviniui ir kitiems rašytojams. 1960 metais tokių pašalpų suma pasiekė 24 tūkstančius rublių.

Reikia nepamiršti, kad pašalpos būtiniausias gyvenimo momentais gauna ne tik rašytojai, bet ir jų šeimos nariai. Poeto Petro Vaičiūno našlei, Jono Mar-

cinkevičiaus žmonai, poetui Vlodo Grybo, Vytauto Montvilos šeimoms ir kitiems taip pat buvo išmokėta netoli 10 tūkstančių rublių.

Visokia kitokia parama

Tokia jau susidarė tradicija: atsiradus rašytojo šeimoje naujagimiui Literatūros Fondas išduoda vienkartinę pašalpą nuo 500 iki 1,000 rublių. Šelpiami rašytojai ir laikino nedarbingumo atvejais, pav., susirgus, besigydančiais ir t. p.

Jeigu rašytojui staiga atsirado reikalas įsigyti kokį nors inventorių ar atsirado šiaip kokios nors nenumatytos išlaidos, Literatūros Fondas jam visada gali suteikti paskolą iki 5,000 rublių imtinai.

Kaip Rašytojų Sąjunga jaunaisiais rašytojais, taip Literatūros Fondas ypač rūpinasi rašytojų vaikais. Literatūros Fondo nariams, neturintiems galimybių atitinkamai vasaros metu apšviesti savo vaikus, į pagalbą ateina ši visuomeninė organizacija. Literatūros Fondas apmoka tokiems vaikams kelialapius į sanatorijas, pionierių lagerius, o taip pat atlygina už vaikų laikymą vaikų darželiuose ir pan.

Literatūros Fondas turi savo knygynus, įvairias gamybinės įmonės ir tt. Tų įmonių ir įstaigų pagalba rašytojai aprūpinami reikiama literatūra, jiems remtuojami butai, siuvami rūbai, suteikiama nemokama juridinė pagalba ir pan. Prieš porą metų Vilniuje, Antakalnyje, išdygo puikus, keturaukštis mūrinis gyvenamasis namas. Tai Literatūros Fondo dovana Vilniaus rašytojams. Antrą tokį pat namą miesto centre, kuriame bus 24 moderniški butai, Literatūros Fondas pradeda statyti šiemet.

Visi tie faktai ir visa Literatūros Fondo veikla ryškiausiai liudija, kaip Tarybų Lietuvos žmonės rūpinasi savais rašytojais. Būtinai žinoti Lietuvos rašytojo gyvenimas nuo šių dienų rašytojų gyvenimo skiriasi kaip naktis nuo dienos.

Ch. Livičkas

Sutrukdytas paukštelis

Graziam sode ant medelio Paukštelis giedoja, šeiminką ir kaimynus Kasdieną žavėjo. Jis turėjo susikrovęs Ten pat ir lizdėlį Ir kasdieną gi dabojo Tą savo namelį. Bet štai dirbdams šeiminkin Medelį genėdams, [kas, Ir kad randas ten lizdelis, Atydos nekreipdams, Smarkiai kirtę į medelį, Kuris sudrebėjo, Ir lizdelio beveik pusę Žemyn nubyrėjo. Ir dabar paukštelis liūdi Turėdamas bėda: Kaimynai gi dar nežino, Kodėl nebegieda. Šeiminkas visai bando Lizdelį taisyti, Gražaus, mielo paukštuželio Jausmus atgaivinti. Bet paukštelis vis nerimsta, Neliauja liūdi, Ir kasžin ar jis pradės vėl Kada nors giedoti.

Jonas Juška

Philadelphia, Pa.

1960 metais pirmomis liepos dienomis philadelphiečiai turėjo daug svečių iš visų Amerikos lietuvių kolonijų. LDS ir LLD kuopų nariai turėjo rūpesčių, darbo prirengime seimų. Nuostabi daina dėl parengimų pasisekimo, nes kuopų izdai buvo tušti.

Bet kuomet dirbame, sunkumai nugalimi. Abiejų organizacijų suvažiavimai buvo sėkmingi ir skaitlingi delegatai. Parengimai padengė lėšas ir dar liko keli doleriai kuopoms.

Metams praėjus philadelphiečių veikimas pagyveno. Gauname naujų narių ir LLD 10-tą kuopą. Aukomis parėmėme spaudą ir žiūrime į ateities veikimą su pakilusi upe.

Blogumas gal būtų tik tame, kad meninėje veikloje esame biedni, neturime choro, neturime jaunų žmonių, kurie paimitų vadovybę iš senosios kartos.

Plieno darbininkų unija mini 25-tą sukaktį. Plieno unijai pagelbėjo finansiniai mainierių unija, suteikdama \$500,000 organizuoti neorganizuotus. Dabar unija turi virš milijono narių ir turto \$22,500,000. Minėdami 25-tą sukaktį, primena mirusį prezidentą Philip Murray. Suteikiama pagalba ir dabartiniam prezidentui David McDonald. Ir primena, kad šiuo tarpu plieno industrijoje siutėja nedarbas. Unijos narių geras nuosimtis nori dirbti, bet negali gauti darbo.

Teisėjas J. Cullen palaikė skundėjų pusę, kad lokalo valdyba negali skirti biznio agentų, bet turi būti renkami narių susirinkime. Lokalo valdyba apeliuoja į valstijos aukštesnį teismą. Lokolas 107 turi bėdų.

Arti orlaukio N. Philadelphiaje bus statoma industrinis parkas. Sakoma, bus suteikta iki 15-kos tūkstančių darbų.

Streikieriai kovos lauke laikosi pagrįstai. Kai kurios kompanijos gavo teisimo drausmę (indžionksnį), kad nebūtų pikietas didesnis kaip 10 žmonių. Ne kurios gazo išvežiojimo firmos atsisakiusius peržengti pikieto linijas trokų vairuotojus suspendavo, bet, sako, galutinai nuo darbo neatleido. Spauda šaukia, kad kad jeigu streikas nusitęs ilgiau, tai pritrūks miestui ir automobiliams kuro. Laidų savininkai sako, kad turi didelius nuostolius, bet prie susitaikymo nelinkę.

Philadelphiajos viešbučiai sakosi darą gerą biznį sekmdieniais parduoda mėsą svaiginančius gėrimus. Kaip žinia, 167-nių metų senumo įstatymas panaikintas. Miesto valdininkai sako, kad dabar Philadelphiajoje įvyks daugiau įvairių klubas iš Cambridgebutelį "karštos arbatėlės"; Anna Gricienė — butelį "karštos arbatėlės"; V. Mišneikienė — uoginės; Julia Rainardienė — pyragą; Mike Uzdavinis — sūrį ir kiaušinių; Daugirdienė ir Budrevičienė — du kugelius; Evan Njaurienė ir Trakimavičienė — pyragų ir du tuzinus kiaušinių; K. Kalvelienė — pyragą ir tuziną kiaušinių.

Sakoma, kad penki pavietai bus paliesti visuotinio namų statybos streiko. Dvylika kontraktorių jau paliesti streiko nuo gegužės pirmos.

Streikui vadovauja lokalas 542. Valstijos ir miesto pareigūnai deda pastangas unijai ir kontraktorių suvesti į derybas. Unijos vadovybė sako, kad bus protestas streikas prieš nesuikalbamus kontraktorius. Ji

kaltina kontraktorius, kad jie nori panaikinti uniją.

Federalė valdžia ir Publicker Industries Philadelphiajoje pasirašė sutartį nepirkti molaso iš Kubos darymui alkoholio. Kompanija pirs iš agrikultūros departamento 14 milijonų bušelių kornų, mokėdama tik 64 centus už bušelį, kuomet kaina yra \$1.66.

Philadelphiajoje birželio 23 d. įvyko paradas pagerbimui spaudos platintojų. Seniausias laikraščio pardavinėtojas Phila. gatvė yra Edward Frimmel, 86 metų amžiaus. Jis miesto rotužės kieme pardavinėjo laikraščius. Parodoje buvo pagerbti visi seno amžiaus laikraščių platintojai.

Piliėtis

Avalon, N. J.

Kelrodis į pikniką pas Bekampius

Iš visų miestų lengva pasiekti Avaloną automobiliais. Iš New Yorko geriausias kelias Garden State Parkway. Bet galima važiuoti ir keliu Nr. 9, už kurį nereikia mokėti, ir pravažiavus pro Atlantic City apie 29 myl., po kairės matysite iškalbą Avalon, o čia pasukę greit pamatysite po kairę juoda augstą bokštą ir važiuokite tiesiog prie to bokšto, ir čia rasite Bekampius rezidenciją.

Busai iš visur važiuoja į Avalon. Philadelphiajos jū stotis — Union Bus Terminal, 13 ir Filbert Sts. Pirmutinis busas išėina 8 val., o antras — 10 val. ryto. Už poros valandų būsite Avalone. Čia bus jū stotis ant Ocean ir 36 gatvių — Black Eagle Cafe. Čia mes svečių ir viešnių lauksime 10 ir 12 val. su autobusu. Jeigu kam nors pasiūlytų atvažiuoti kitu laiku, tai išlipę prie Eagle Cafe raskite gatvės telefono būdą ir paskambinkite mums 967-5921, ir už keleto minučių mes jus parsivešime autobusu.

Neturėsite jokio kėblumo pasiekti Bekampius, tik darykite taip, kaip nurodyta.

J. A. Bekampis

Brockton, Mass.

Ačiū už aukas

Sekmadienį birželio 18 d., Maple Parke, Methuen, įvyko Naujosios Anglijos apskrįčių metinis piknikas. Moterų stalui gavome sekamai aukų:

Po \$10 nuo Montello Moterų Apšvietos klubo ir nuo Cambridge Moterų klubo. Nuo O. Gricienės \$5,90, nuo P. Niuko ir M. Daunis po \$2.

Po \$1 aukojo: P. Kalashai, H. Žekonis ir C. Kazlauskienė.

Valgių aukavo: N. Grybienė — kumpį, prieskonių ir duonos; LLD 2 kuopos Moterų skyrius — dežę grūdų ir pyragą; B. Ciuberkienė — "strudels & muffins"; Moterų klubas iš Cambridgebutelį "karštos arbatėlės"; Anna Gricienė — butelį "karštos arbatėlės"; V. Mišneikienė — uoginės; Julia Rainardienė — pyragą; Mike Uzdavinis — sūrį ir kiaušinių; Daugirdienė ir Budrevičienė — du kugelius; Evan Njaurienė ir Trakimavičienė — pyragų ir du tuzinus kiaušinių; K. Kalvelienė — pyragą ir tuziną kiaušinių.

Varde lietuvių komiteto tarybų širdingiausia ačiū visiems ir visiems už aukas! K. Čerškienė

Haverhill, Mass.

Gegužės 28 d. mirė Elzbieta Rich - Radzevičienė (Žuraulytė), gyvenusi 6 Swain St. Paliko dideliame liūdesyje savo vyrą Baltrų, dukterį Mrs. Lena E. Mahoney, Brighton, Mass.; sūnų B. Rich, New York'e (abu vedę), seserį Mrs. Agotą Cook, Brockton, Mass., ir daugiau giminių.

Velionė Haverhillyje išgyveno apie 60 metų. Laisvai palaidota gegužės 31 d. Lietuvių kapinėse, Bradford, Mass.. Palydėjo virš 20 mašinų, pilnų žmonių. Buvo daug gėlių. Išlydėta iš G. T. Pitocchelli's Funeral Home, 358 Washington St. Graborius Čiurlionis iš Lawrence, Mass.

Palydovai buvo pakviesti ir pavažinti Diburros valgykloje.

Elzbieta buvo ilgametė "Laisvės" skaitytoja. Ji skaitė ne tik laikraščius, bet ir knygas. Seniau daug veikė darbininkiskame judėjime, vaidino, sufloravo, režisieravo ir t. p. Savo vaikams davė gerą mokslą. Abu turį gerus darbus ir gerai gyvena.

Velionė daug prisidėjo prie užbaigimo mokslo savo brolio Frank Zurwell, kuris užbaigė daktaro dentisto mokslą ir turėjo ofisą Worcesterjy, Mass. Deja, neilgai Franas džiaugėsi savo profesija, mirė. Gyvas būdamas rašinėjo "Laisvė". Knygą "Atžalos", tarp kitų rašytojų, ir Frano Zurwello paveikslas puošia.

Gegužės 28 d. mirė Chester Kondratowicz (Kondratovičius), 35 metų, gyvenęs Groveland, Mass. Mirė Pittsburghe, Pa. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Lietuvių kapinėse, Bradford, Mass.

Birželio 3 d. mirė Juozas Uzdavinis, 78 metų amžiaus, gyvenęs 77 Cosgrove St., Lowell, Mass. Ilgus metus gyvenęs Haverhilljy, o apie 15 metų išgyveno Lowelljy. Paliko sūnų Juozą, brolių Stasį, seserį Zosę Virbickienę ir anūką. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis St. Patrik's kapinėse.

Birželio 11 d. mirė Mrs. Sophie Džingelevich (Dingel), 14 Garfield St., 70 metų amžiaus. Čia išgyveno 55 metus. Paliko sūnus — Leo Dingle, North Hampton, N. H., ir Victor Dingle, East Orange, N. J., ir seserį Mrs. Nellie Shely, Johnson City, N. Y. Palaidota Lietuvių kapinėse, Bradford, Mass.

Mirusiems ramybė, o liksiuems užuojauta.

Darbininkė

Ludington, Mich.

Pataisos

"Laisvėje" iš birželio 16 d. aprašyme parės pas Smalsčius pasakyta, kad "tai buvo Petro ir Marytės 13 metų sužadėtušės vestuvės". Turėjo būti 13 metų sutartis, o vestuvės įvyko vėliau.

F. Ž. "L." iš birželio 20 d. tilkai priims "taikos maršuojuojus" ir leis jiems Raudonojoje alksėje laikyti susirinkimą.

MIAMI, FLA.

Dabar Floridoje gyvena su "vaduotojais", tai rodo, kad ji išstoja prieš save, prieš savo veiklą, prieš tai, ką ji myli, prieš savo tautos meną.

Vienok Navickaite reikia pagerbti kaip dainininkę, chorvedę, solistę. Jos solo gražiai praėjo. Jau noji mergaitė (pavardės neteko sužinoti) pianistė tikrai meistriškai davė vieną piano solo. Lipnicko ir jo žmonos duetai irgi buvo gražiai atlikti. Dainavo ir visa grupė.

Ramstis

Lewiston-Auburn, Me.

GRAŽI PARE

Birželio 17 d. buvo surengtas gražus banketas proga Emilijos ir Jono Krapavickų vedybinio gyvenimo 50-ųjų metinių sukakties. Krapavickai yra "Laisvės" skaitytojai nuo jos pasirodymo.

Nors jiems jau sukako 50 metų, kaip vedę, išaugino keturis sūnus, bet jie dar gerai atrodo. Jauniausias sūnus birželyje garbingai baigė Maine universitetą. Linkiu jam gero pasisekimo.

Į banketą susirinko apie 250 žmonių, buvo svečių iš Kalifornijos, New Jersey, Portlando, Rumfordo ir kitur. Buvo ir kitataučiai, nes Krapavickai seni gyventojai, daug žmonių juos pažįsta. Suteikta jiems daug dovanų ir pasakyta linkėjimų dar ilgai gyventi ir nepasenti.

Gaspadinės pagaminos skanių valgių, didelės joms garbės. Maisto ir gėrimų buvo tiek, kiek tik kas norėjo. Visiems ačiū, kurie prisidėjo prie rengimo. Didelis dėkui už atsilankymą.

Linkiu Krapavickams sveikatos, pasisekimo, laimingai sulaukti ir 75-ųjų vedybinio gyvenimo metų sukakties. M. B.

Binghamton, N. Y.

Kunigas Grabauskas paminėjo savo kunigavimo 25 metus. Sako, kad jam parengė geri parapijonys. Žmonių sukvietė 449. Dalyvavo ir 7 kunigai, 5 buvo kitataučiai.

Sakė, kad ilgų kalbų nebus. Tiesa, kitataučiai kunigai kalbėjo trumpai, palinkėdami Grabauskui daug laimiu. Bet kai perstatė koralai. Amerikiečių lietuvių gana skaitlingos grupės lankosi Lietuvoje. Tad ir elininis piliėtis, kuris nori, gali gana gerai susipažinti su dabartine Lietuva. Todėl kultūringesni žmonės ir neina klausytis politiniai atsilikusiu jūsu gaidų.

Kitaip galima pasakyti apie muzikalę dalį programos. Vietinį chorę vadovauja panelė Navickaitė. Matomai, ji myli lietuvių dainą, meną. Ji daug tam dirba, ji lavina chorą ir patį dainuoja kaip solistė. Tai gerbtina. Prieš 30 metų ji buvo Lietuvoje. Ji vyksta Chicagon į ten ruošiamą dainų festivalį.

Tad ar ji nežino, ar nenori žinoti, kad lietuviška daina daugiau, negu bile kada Lietuvos istorijoje, suskambejo dabar, šių dienų Lietuvoje. Ten vyksta lietuvių dainų šventės, kuriose tūkstančiai dainuoja, šoka. Kuomet girdi talentingą moterį, išstoja sykiu.

Binghamtono kaimynas

Norwood, Mass. — Sudėję 80 metų amžiaus moteris.

Brockton, Mass.

Birželio 24 d. įvyko var-
davių minėjimas Jono ir
Lyna Shmitų jų sode, Avon,
Mass. Jonas gimęs Joninių
dieną, tai tuo vardu ir bu-
vo metrikuotas.

Parėj dalyvavo apie 30 as-
menų. Buvo pakviesta Mon-
tello Vyrų Dailės grupė.
Svečius priėmė su skaniais
valgiais. Jubilijatas gavo
daug linkėjimų ir dovanų.

Parėje buvo prisiminta
apie "Laisvės" pikniką, ku-
ris rengiamas liepos 2 d.,
Ramova parke, Montello.
Ketetas iš dalyvių sutiko
piknike dirbti.

Jonas ir jo žmona yra
nuoširdūs darbininkų judė-
jimo rėmėjai ir priklauso
pažangiose organizacijose.
Linkiu jiems laimės, o Jo-
nui dar daug varduvių su-
laukti!

Prieš kelias savaites
dirbtuvėje buvo sužeistas
Viktoras Budrikis. Porą sa-
vaičių buvo ligoninėje. Da-
bar jau randasi namie. Gai-
la, kad nežinoiau ir negalė-
jau spaudoje pranešti apie
jo nelaimę. Linkiu jam
greitai susveikti.

George Shimaitis

Great Neck, N. Y.

LDS kuopų pirmas pik-
nikas, kuris įvyko birželio
18 d., Kasmočiūtės parke ir
salėje, buvo gana gražus.
Atsilankę gražiai pasivai-
šino ir linksmai laiką pra-
leido.

Kadaangi oras buvo gra-
žus, tai rengėjai tikėjosi
daugiau publikos, bet per
dažni parengimai truputį
sutrukdė. Nežiūrint to,

kuopoms liks gražaus pėlo.
Noriu pažymėti, kad mus
aplankė malonūs svečiai iš
tolimos Kalifornijos. Ge-
gužės 28 d. kuomet čia bu-
vo rodomi filmai iš Lietu-
vos, dalyvavo draugai Alvi-
nai. O šiame piknike daly-
vavo draugė O. Pukienė ir
čikagietis Leonas Jonikas,
vienas "Vilnies" redakto-
rių. Malonu buvo su jais
pasikalbėti.

Varde parengimo komi-
teto tariau ačiū visiems, ku-
rie dirbė piknike, patar-
navote publikai. P. B.

Hartford, Conn.

Trių valstijų—New Yor-
k, Yorko, Connecticut ir Mas-
sachusetts—lietuviams jau
nuo seno yra žinomas pasi-
žymėjęs savo veikla Hart-
fordo Laisvės choras. Vė-
lesnį jo pasirodymą mačiau
Tėvų dienoj birželio 18-tą
New Havene, Conn. Prisi-
pažinsiu: niekad nebuvau
dainininkas ir neturėjau
patraukimo dainuoti, ir jei
seniau man būtų kas pasa-
kęs, kad virš pusamžiai
žmonės galėtų taip išlavin-
ti ir taip sutartinai, melo-
dingai lietuviškas dainas
dainuoti, būčiau netikėjęs.

Dauguma choristų jau
senyvi žmonės, bet darbais
ir balsais tikrai jauni. Pir-
ma visas choras vadovybėj
Wilmos Hollis sudainavo
apie šešias dainas. Paskui
Gailiūnienė, Latvėnienė ir
Visockienė labai melodingai
lakštučių balseliais davė 3
dainas. Na, o kai jau iš-
stojo pati mokytoja, mūsų
francūzaitė, publika turėjo
didelio malonumo klausytis.
Toliau sekė O. Šilkenės
gražių žodžių eilės. "Lais-
vės" redaktoriaus kalba,
vėliau laisvi pokalbiai, pa-
silinksminimas. Ir taip tė-
vų atminčiai diena užbaig-
ta.

Nematau, kad buvo
bent vienas ar viena ne-
patenkintas tuo parengimu
ir už tokią mažą įžangą —
glėbys dainų, pilni pietūs,
šokiai, ir tik už \$2.

Jums, New Haveno drau-
gai, priklauso garbė už jų
sų pastangas!

Pasimatysime sekamais
metais! H. Svečias

Brockton, Mass.

Prašome dovanų

"Laisvės" piknikas įvyks
sekmadienį, liepos 2 d., Ra-
mova Parke, Montelloje.
Piknike bus moterų stalas.
LLD 6 kuopa ir Moterų
apšvietos klubas kreipiasi į
visas ir visus prašant stalui
dovanų, kaip tai pyragų,
sūrių ir kitokio maisto. La-
bai būsim dėkingi.

Rengimo komitetas

Washingtonas. — 1961
metais per pirmuosius 4
mėnesius JAV gimė 1,362,
000 vaikų.

Philadelphia, Pa.

PAŽANGIEČIAI KRUTA

Nepaisant, kad dauguma
senosios kartos pažangie-
čių lietuvių galvos pražydę
baltais žiedais, kaip pava-
sarių vyšnių krūmai, ir vei-
dai išvagoti senatvės raukš-
lėmis, tačiau jie ramiai ne-
sėdi galvas nulenkę. Jie ju-
da, kruta, kiek tik gyvenim-
o aplinkybės leidžia.

Po skaitlingos išvykos į
praėjusį baltimoriečių pik-
niką jau kilo rimtas suma-
nymas pasamdyti autobusą
vykimui į Avalan, N. J.,
Bekampių ruošiamąjį pobū-
vį. Tačiau laikas toks
trumpas tarp parengimų,
kad bendrą išvyką autobu-
su negalima buvo suspėti.
Bet norintiems važiuoti tas
kliūčių nepadarė. Dauge-
lis važiuos automobiliais ir
Public Service autobusais,
kurie priveža prie pat Be-
kampių vasarnamio.

-- -- --

Pas mus labai įėjo į ma-
dą skelbti laikraštįje drau-
gų susirgimus, įvairius ne-
galavimus. Bet jei trys ar
keturi korespondentai pra-
deda būbnyti apie tuos pa-
čius ligonius, tai jau per
daug — pasidaro kaip ko-
kia nuobodulio pasaka. Bet
nuostabu, kad kai kuriems
ligoniams nepatinka prane-
šimas apie juos per laik-
raštį. Genys margas, o
žmonija dar margsnė. Man
rodosi, kad per laikraštį
pranešimas apie ligonį yra
humaniškas dalykas. Ki-
taip draugai nežinotų, kad
jį artimi draugai susirge-
ji ir negalėtų jų aplankyti,
paguosti. Kartais gero
draugo aplankymas ligonį
paveikia geriau negu vais-
tai.

-- -- --

Kuomet mūsų šalies san-
tykiai su socialistinėmis ša-
limis kiek paastrėja, tai
mūsų mieste kai kurie ka-
talikai "dūšių ganytojais"
pradeda šelti ant "raudonų-
jų" arčiau už militaristus
ir didžiuosius imperialistus.
Vakarais vos spėji atsisukti
televizorių, tuojau iškyla
trys milžiniški kryžiai ant
aukšto kalno su obalsiu:
"Visas pasaulis po vienu
dievu." Dažnai išlenda iš
kur ir Romos popiežiaus
bernai ir dergia T a r y b ū
Sąjungą. Sekmadienio ry-
tą vos tik atsisuk radiją —
beveik iš kiekvienos stoties
pilami šmeižtų nuodai iš
sutanotų dvasiškių lūpų.
Ir jie randa daugelį savo
šmeižtams klausytojų ir
pritarėjų.

"Laisvės" Reporteris

Washington, D. C.

Iš viešnagės pas baltimoriečius

Sekmadienį, birželio 11
d., aš ir mano žmona Cicili-
ja pasiėmėme busą ir išvy-
kome į "Laisvės" pikniką,
kurį rengė baltimoriečiai.
Pasiėkėme Baltimore, dar
ten pasiėmėme vietinį
autobusą, kuris ir atve-
žė prie slovakių svetainės ir
parko, kuriame įvyko pik-
nikas...

Parke ir svetainėje ren-
gėjai dirbo ir tvarkė. Salė-
je mudu su Cicilija radome
jau atvykusius brooklynie-
čius. Pasisveikinome, pasi-
kalbėjome...

Išėjęs į daržą pamačiau,
kad Zemaits ir Stanys vel-
ka ilgus stalus ir stato po
medžiais. Prisidėjau ir aš
prie jų darbo. Pasikalbėjo-
me apie orą ir kitais klau-
simais.

Netrukus philadelphie-
čiai atvažiavo dideliame au-
tobuse. Prasidėjo pasisvei-
kinimai su senais pažista-
mais ir pažintys su naujais.
Štai čia Bekampiai, Turei-
kiai, Merkiiai ir kiti. Malo-
nu pasimatyti ir pasikalbė-
ti.

Šeimininkės turėjo daug
darbo, bet jos ir pagamino
visokio maisto. Salėje groja
muzika. Jaunimas šoka, o
po medžiais prie stalų jau
piknikieriai dainuoja lietu-
vių dainas...

Publika buvo pakviesta į
svetainę. Paprašyta ramu-
mo. A. Bimba, "Laisvės" re-
daktorius, pasakė trumpą,
bet svarbią kalbą bėgan-
čiais klausimais ir darbi-
ninkiškos spaudos reika-
lais.

Pirmininkas Stanys iš-
kvietė L. Kapočių, TSRS
ambasados narį. Kapočius
susirinkusius į pikniką ke-
liais žodžiais pasveikino.
Kvartetas iš Brooklyno la-
bai gražiai padainavo liau-
diškų dainelių.

Po koncertinės progra-
mos vėl tęsėsi piknikas, vie-
ni šoko, kiti kalbėjosi po
gražiais medžiais, viena
draugė pardavinėjo darbi-
ninkišką literatūrą — kny-
gas ir žurnalus.

Bet štai jau ir vakaras.
Išvyko philadelphiečių au-
tobusai, išvažiavo ir priva-
tiniai automobiliai, kurie
buvo iš toliau, nes reikia
namus pasiekti. Ir mudu su
žmona, atsisveikinę drau-
gus ir drauges, linksmi ir
džiaugdamiesi, kad pikni-
kas pavyko, vykome atgal
į namus.

Steponas Joniškielis

LAISVĖS PIKNIKAS

Rengia Mass. Valstijos Lietuvių Organizacijos

Sekmadienį, Liepos 2 July

Prasidės

11 val. ryto ir eis
iki 11 val. vakaro

ART MASON'S
ORCHESTRA

Nuo 4 val. P.M.

Parkas Gražus

Atsilankykite Anksti

MONTELLO TRIO: Rožė Stripinis, Wm. Yuodeikis
ir Al. Potsus su akordeonu palinksmins pikniko
dalyvius gražiomis liaudies dainelėmis.

RAMOVA PARKE

Claremont Avenue, Montello, Mass.

Bus daug svečių iš kitų miestų, turėsite daug linksmy pasimatymų. O pasivai-
šinimams bus gerų valgių ir gėrimų. Iš anksto rengkitės ir dalyvausite piknike.

Cleveland, Ohio

LLD 15 apskrities ir
vietinių kuopų siekia

Minima LLD apskritis, o
taipgi ir visos jam prigu-
linčios kuopos finansiniai
stovi neblogai, todėl kas
metai apskrities komitetas
bendrai su visomis kuopo-
mis surengia pikniką kny-
gų fondo naudai. Šiemet
toks piknikas rengiamas
liepos 16 dieną Jasūno pik-
nikų darže, prie 422 kelio,
tarpe Welshfield ir Park-
man. Mūsų darbsčiosios
šeimininkės turės pagami-
nėti pilnus pietus tik už \$1-
25 asmeniui. Norintieji ten
pietauti malonėkite bilie-
tus įsigyti iš anksto. To
nepadarę galite likti be
pietų.

Kadangi ten yra erdvi
svetainė, tai įėjus ir lytų
piknikas įvyks. Bus geras
orkestras šokiams, o pro-
gramą atliks mūsų Meno
choras, vadovybėj Juliaus
Krasnicko. Kadangi šiemet
numatoma, dėl tam tikrų
priežasčių, turėti tik keletą
piknikų, o tik šis vienas to-
kioje gražioje ir patogioje
vietoje, tai galim atikėtis,
kad ne tik Clevelando, bet
ir apylinkės miestelių lietu-
viai atsilankys.

Kalbant apie Literatūros
Draugiją, ar nebūtų nau-
dinga prieš siuntinėjant
kuopoms knygas pasiūlyti
narius (kurie nori) ang-
lų kalba knygu? Mūsų ku-
pose ir dabar yra narių,
kurie reikalauja anglų kal-
ba knygu, o mes jų netu-
rime. Iš anksto pranešant
apie knygu pasirinkimą,
gal gautume ir jaunesnės
kartos narių į Draugiją.

J. Zebrys

Bonna. — Vakarų Vokie-
tijos karo ministras F. J.
Strauss paskyrė karinio lai-
syvyno komandieriumi hitle-
rininką admiralą Zenkerį.
Tokiu tokį ir pakeitė. Iki
dabar komandavo hitleri-
ninkas admiralas Oskar
Ruge, bet jis jau paseno.

IVAIRIOS ŽINIOS

MIRĖ KAZACHŲ ŽYMUŠ
RAŠYTOJAS AUEZOVAS

Maskva. — Sulaukęs 63
metų amžiaus mirė kazachų
rašytojas, filosofas ir kalbų
žinovas Muchtaras Auezo-
vas. Mokslus jis įgijo tary-
binėje santvarkoje. Jis yra
išvertęs į kazachų kalbą
Gogolio ir kitų rašytojų
veikalų. Parašė "Abajaus
kelias", dviejų tomų žymų
veikalą ir eilę kitų. Jis dė-
stė Kirovo vardo kazachų
universitete. 1960 metais,
su kitais TSRS rašytojais,
Auezovas lankėsi Jungtinė-
se Valstijose.

NEPATINKA ČANGUI

Washingtonas. — Prane-
šama, kad Čang Kai-šekui
nepatinka Jungtinių Vals-
tijų daromi žingsniai pri-
pažinimui Mongolijos Liau-
dies Respublikos. Bet nu-
matoma, kad jo nusistaty-
mas nepaveiks JAV politi-
kos.

ANGLAI STOJA UŽ PASITARIMUS

Londonas. — Darbiečiai
parlamento nariai daro
spaudimą, kad Anglija tar-
pininkautų tarp JAV ir
TSRS Berlyno reikalais.
Anglijos premjeras Mac-
millanas pasisakė už pasi-
tarimą.

NUTEISTA 170 ŽMONIŲ

Jackson, Miss. — Šiemet
jau 170 negrų ir baltųjų
"Laisvės keliautojų" nu-
teista po keturis mėnesius
kalėjimo arba pasimokėti
po \$200 pinigines baudos.
Nuteistieji protestavo prieš
rasinę diskriminaciją ir nu-
ėjo į kalėjimą.

Pekinas. — Lankėsi In-
donezijos prezidentas Su-
karno. Jo pagarbai buvo su-
ruoštas banketas. Sukarno
sakė, kad Formoza pri-
klauso Kinijai ir ji turės
jį grįžti.

5 p.-Laisvė (Liberty)—Penkt., birželio (June) 30, 1961

Worcester, Mass.

MIRĖ ONA STONKIENĖ

Leidžiant laikraštį į pre-
są gauta žinia, kad birželio
27 dieną mirė Ona Stonkie-
nė, ilgametė Worcesterio
gyventoją ir veikėja.

Vėlonė priklausė Lietu-
vių Literatūros Draugijai
ir LDS, ir buvo veikli bend-
rame pažangiajame lietu-
vių judėjime.

Smulkiau apie vėlonę
draugai korespondentai
parašys vėliau.

(Žinią apie mirtį pranešė
vėlonės sūnus Albertas
Stonkus.)

Liūdesio valandoje rei-
škiamė nuosirdžia užuojau-
tą vėlonės vaikams, gim-
inėms ir visiems draugams
ir draugėms, netekusiems
darbsčios ir pasiaukojusios
veikėjos. O jai pačiai — ra-
miai ilsėtis! — Redakcija

La Paz. — Baigėsi 15-os
tūkstančių skardos darbi-
ninkų streikas. Valdžia su-
tiko paliausuoti streiko va-
dus, o kasyklų kompanija
užmokėti algą už 15-ką
streiko dienų.

COSMOS TRAVEL BUREAU

yra PIONIERIUS ir
Labiausiai Patyres Tvarkyti
KELIONES Į LIETUVĄ

ir į visus kitus
RYTŲ EUROPOS KRASTUS
PLANUOJATE KELIONĘ
ilgiau ar trumpiau pabu-
voti su savo
GIMINIMIS

COSMOS tuojau gaus jums
VIZAS ir patarimus tvarkant
visus kitus smulkius reikalus ir
formalumus ir tuomi

JOS SUTAUPYSITE
COSMOS gali padėti
ATSIGABENTI jūsų
gimines iš USSR

Bet kokią kelionę planuojant
bet kokią kroatą, susižinokite
arba ateikite į

COSMOS Travel Bureau
45 West 45th Street
New York 36, N. Y.
Tel. CI 5-7711

Busai į "Laisvės" Pikniką Liepos-July 2, Montello

Tuoju užsakykite vietą buse važiavimui
į "Laisvės" pikniką

BUSAI PASAMDYTI ŠIOSE VIETOSE:

So. Boston, Mass.

Busas išeis nuo 318 Broadway 12 val. dieną
Tikietai į abi pusi \$1.50 asmeniui

Prašome iš anksto užsakyti buse vietą pas
komisijos narius: M. Paurienę, L. Zelsoną,
A. Dambraską, J. Rainardą.

Nashua, N. H.

Busas išeis nuo Lietuvių Klubo, 36 High St.,
10:45 val. ryto. Prašome iš anksto užsakyti
buse vietą pas Mike Ziedelį, tel. 33865,
arba pas J. Egerį, tel. 22204.
Kelionė į abi pusi \$2.50 asmeniui.

Tas pats busas iš Lowellio išeis nuo senojo pašto
namo, Appleton St., 11 valandą ryto.
Kelionės kaina ta pati.

Piknikas Bus Ramova Parke
Claremont Ave., Montello, Mass.

BROCKTON, MASS.

Helena Rendzevičienė

Birželio 17 d. išsiskyrė iš gyvųjų tarpo. R. iškiamė
širdingą užuojautą jos mylimai šeimai, dukrai
Adelei Eukaitis, anūkei Leonai.

K. Čereškienė

K. Sireikienė

T. Kaminskienė

O. Shukienė

M. Potsienė

G. Shimaitis

M. Gutauskienė

A. Kukaitienė

B. Gutkauskienė

R. Wallant

K. Ustupas

V. Stašienė

J. Waitekunas

K. Butkienė

A. Mastekienė

I. Glodenis

K. Kalvelienė

A. Chestnut

M. Walant

E. Zaleckaitė

V. Čerkasienė

E. Krulienė

(Norwood))

P. O. Klimai

Fla.

Pranas Bukšnys

Jis gimė Lietuvoj, Griškabūdžio valsčiuje, Slamų kaime, buvo pasiturintis ūkininko sūnus. Pranuko motina — Marija Meškiūtė, tėvas — Juozas Bukšnis. Vienas Prano brolis, Antanas, mirė Amerikoje, o brolis Jonas ir seserys Petronė ir Marija gyvena Lietuvoje.

Pranas Bukšnys Lietuvą paliko dėl carinės spaudos ir dėl nenorėjimo stoti kariuomenėn. Būdamas 18 metų atvyko į Kanadą, į Alberta miestą, ir dirbo Canadian Pacific Kompanijos geležies liejykloje. Dirb-

damas ten, susidraugavo su Tomu Andersonu, kuris šiuo metu gyvena Calgary, Alberta, ir jiedu buvo amžini draugai.

Į Brooklyną Pranas atvyko 1912 metais. Čia iš pradžių dirbo rūbųsiuvystės pramonėje, „prie kriaučių“. Čia jis įsijungė į pažangiasias organizacijas; ypatin- gai daug Pranas veikė Lietuvių Literatūros Draugijoje, kurioje kadaise buvo CK. narys ir išdinininkas.

Per visą savo gyvenimą Pranas gausiai rėmė laikraštį „Laisvė“. Skaitė ją nuolat per visą JAV gyvenimą. Taipgi jai rašinėdavo.

Jis daug skaitė knygų, gerbė pažangiuosius rašytojus ir ragino kitus, kad skaitytų, kad kultūrintųsi, kad darbininkai būtų apsišvietę žmonės.

Su Tomo Andersono pagalba, Pranas parsitraukė iš Lietuvos jauną mergaitę, Veroniką Glemžaitę, kilusią iš Lebedžių kaimo, Pandelio parapijos; atvyko Veronika pirmiau į Toronto miestą, Kanadoje, o iš ten — į Brooklyną. 1930 metų rugsėjo 15 dieną Pranas su Veronika susituokė ir visą laiką abudu gyveno Brook-

lyne.

Per apie 40 metų P. Bukšnys dirbo duonos išvežiotu į namus ir krautuves. Darbas sunkus ir įkirus, dėl to velionis Pranas buvo susirgęs, bet išsigydyė.

Na, o 1951 m. kovo 31 d. naktį, vežiojant duoną, nedideliame motoriniame sunkvežimelyje, staiga susirgo: užatakavo Pranui širdį. Gyvybė kaibojo kaip ant plauko. Nuvežtas į ligoninę dideliuose skausmuose keletą valandų kankinosi, visas jo kūnas buvo pamėlynaves. Dėka gero gydytojo priežiūros, ir iš šios ligos išsikopstė.

1957 metais Pranas ir vėl pradėjo sirgti, dažnai užeidavo ant širdies atakos, taipgi buvo atsiradę ir kitokių komplikacijų.

Pagaliam jį išėjo pensijon. Darė visą, kad galėtų pilnai išsigydyti, kad galėtų lengviau ir linksniau pagyventi, nes pensija buvo nemaža. 1960 m. geg. 9 d. nuvyko į Kings County ligoninę ir pasidavė operacijai. Išbuvo ten šešias savaites; grįžo į namus, rodosi, sveikatas. Bet už poros dienų ir vėl ataka ant širdies, jis ir vėl nuvežtas į Kings County ligoninę, ir ten po keleto valandų 1960 metų birželio 26 d. 10 v. ryto mirė.

Liko didžiame liūdesyje žmona Veronika ir 18 metų amžiaus sūnus Albertas.

Velionis buvo pašarvotas Šalinskų šermentinėje, o palaidotas — birželio 30 d. 10 v. ryto Cypress Hills kapinėse. Šermentinėje kalbą pasakė mieloji K. Petrikienė, o prie duobės — J. Gasiūnas.

Naslė Veronika Bukšniene ir sūnus Albertas iš gilios širdies labai dėkoja visiems, kurie juodų atjautė liūdesio valandoje, ir tiems, kurie buvo atnešę gėlių prie paskutinio Prano namelio. Taipgi dėkoja visiems tiems, kurie su teisinga širdimi atsilankė į jo šermentis ir laidotuves. Taipgi nuoširdžiai dėkojam Šalinskams, laidotuvių įstaigos direktoriams už gerą patarnavimą.

Veronika Bukšniene, žmona
Albertas Bukšnis, sūnus
470 Prospect Ave.
Brooklyn 15, N. Y.

Po miestą pasidairius

Atvažiavo taksiu trys vyrai į Joe's gazolino stotį, Winthrop St. ir New York Blvd. gatvės ir pasiūlė pirkti tris dėžes „labai geros senos Scotch“ degtinės. Stoties savininkas J. Mineo nusipirko tris dėžes po \$50.

Kada pardavėjai nuvažiavo, tai jis atidarė dėžę ir vietoje degtinės bonkų, rado senas plytas. Bet Mineo buvo užsirašęs pardavėju taksio numerį. Jis pranešė policijai, kuri tuoju suėmė R. Harrisą, P. Steberį ir Edvardą Purvisą, visi jau vyrai. Jie sakė, kad tokį „biznį“ jau nuo seniau praktikavo, nes įpratę prie narkotikų, tai jiems reikia daug pinigų.

Nuo sausio 1 d. šiemet New Yorke buvo 23,921 automobilių nelaimė. Jose užmušta 242 žmonės ir sužeista 16,476.

Per tą patį laiką dar buvo 6,719 auto nelaimių su gatvės pereinančiais žmonėmis. Šiose nelaimėse dar užmušta 160 pėsčių ir 6,798 sužeista.

Wagneris kandidatuoja; kas bus toliau miesto politikoje?

Niujorko miesto majoras Wagneris ilgai dėsė ir galvojo, ką daryti: apsiimti dar vienam terminui būti miesto majoru, ar neapsiimti? Nusitarė jis apsiimti. Ir, sušaukęs spaudos korespondentus, pasakė: kandidatuosiu dar vienam terminui; noriu būti miesto majoru.

Gera, bet kokį „ministrų kabinetą“ jis pasirenka? Jis sako: aš kandidatuosiu tik tokiomis išlygomis, jei dabartinis miesto tarybos prezidentas Abe Stark kandidatuos į miesto kontrolierius, o P. R. Screvane — į miesto tarybos prezidentus.

Toks Wagnerio pareiškimas „Demokratų“ partijos vadovuose sukėlė skandalą. Jie sako: Aa, Wagneris nori būti išrinktas miesto majoru, o miesto tarybos prezidentu pasirinko Screvaną.

Kadangi spėjama, jog Wagneris, išrinktas miesto majoru, sekamais metais norės kandidatuoti JAV senatoriaus vietai, tai Screvane tuomet automatiškai užimsiąs jo vieta — bus miesto majoras! Dėl to Abe Stark, kuris siūlomas būti miesto kontrolierium, su tuo nesutinka. Sako jis: aš noriu būti miesto tarybos pirminku!

Skandalas! Tuoju sukilo kiti politikieriai prieš Wagnerį. Joseph T. Sharkey, demokratų lyderis Brooklynė, sako: nieko iš to neišeis. Stark turi būti kandidatas miesto tarybai!

Dabartinis miesto kontrolierius L. E. Gerosa atsisotja ir pareiškia: neklausykite Wagnerio, ką jis sako: — aš kandidatuosiu į miesto majoro vietą.

Išsikla ir kiti Demokratų partijos politikieriai. Vienas sako taip, kitas — ki-

taip. Tikras pragaras! Piovynės! Edmasis. Kova dėl majoro vietos.

Respublikonų partijos kandidatas majoro vietai Lefkowitz įsiterpia: gerai, kad demokratai ėdasi, tai man bus proga laimėti rinkimus; aš būsiu miesto majoras.

Kaip matome, nei vienas jų asmenų nepaklausė Niujorko miesto žmonių, ar jie nori, ar jie sutinka, kad tas ar kitas įvardintųjų būtų miesto majoras, ar kuris kitas valdininkas. Ne! Žmonės jiems — niekas. Tik tešla. Jie nusitaria savo ratieliuose, kas kuo turi būti, na, ir tuomet paduoda žmonėms: balsuokite už tą, kuris iš mūsų jums atrodo geresnis!..

Tiesa, dar bus abiejų didžiųjų partijų suvažiavimai, ten bus oficialiai užgirti tie, ar kiti asmenys. Bet faktas liekasi faktui, kad ne žmonės juos pastato kandidatais, o politikieriai, kurie sirpsta šiltose vietose.

Liberalų partijos lyderiai užgiria Wagnerio kandidatūrą.

Tai kas dabar bus? Kaip šitie Saliamonai pasidavins vietomis? Katras iš jų lapkričio mėnesio pradžioje atsisotys ir sakys: balsuokite už mane, nes aš jums pažadu dangų ir žemę, o kai mane išrinksite, gausite tai, ką aš mislysiu jums duoti!

Niujorkui reikalinga liaudies partija, kuri galėtų išstoti su savo kandidatais, kilusiais iš liaudies ir tarnaujančiais liaudžiai.

Na, bet mes tokios partijos dar neturime. O anksčiau ar vėliau ją visvien turėsime. Dabar palaukime, pažiūrėkime, kas iš viso to išeis.

Ns.

Filmai

THE GUNS OF NAVARONE

Šis filmas dar kartą mums parodo ir primena praėjusio karo baisenybes, kuomet žiauriai paciai teriojo, kankino ir žudė nekaltus žmones.

Tai stipri ir reali drama apie Graikijos partizanų kovas prieš okupantus, kuriems ateina į pagalbą anglių paskirti, penki energingi ir atkaklūs vyrai su tikslu padaryti sabotazą ir sutriuškinti nacių tvirtovę, kuri buvo Navarone saloje.

Šią svarbią misiją pasiseka jiems atlikti, tačiau visgi susidaro kliūčių, painiavų, iš kurių reikia guviai išsiskuti. Stebint šį filmą — nuveda žiūrovo mintis 20 metų atgal, kuomet siautė rudasis fašizmas.

Spalvuotas filmas sudaro dideli įspūdį, ypatingai pradžioje, kai jūros audroje sudužta laivas ir penki asmenys šiaip taip pasiekia krantą Navarone salos, ir ten prasideda jų misija.

Vyriausiosė rolėse vaidina Gregory Peck, Anthony Quinn ir David Niven, kurie puikiai atitiko šios dramos charakteriams.

„The Guns of Navarone“ dabar galima, ir verta, pamatyti, šiuose teatruose: Criterion, Broadway ir 45 St., ir Murray Hill, 34 St. (east of Lexington Ave.), New York.

H. F.

Paliekant birželio mėnesį

Birželio mėnuo baigiasi, prasideda liepos mėnuo — prasideda tikroji vasarėlė. Birželio mėnuo buvo gan vėsus pas mus mėnuo, tačiau mums, laisviečiams, teko visokių ekstravų darbų-darbelių dirbti, ypatin- gai antroje birželio mėnesio dalyje.

Visa eilė niujorkiečių ruošėsi vykti Lietuvon kaip turistai. Ruoštis tokion kelionėn, tai jau nėra juokas. Be to, draugai ir bičiuliai išvykstančiosios nurodė gražiai išleisti, su- ruošti jiems ir išleistuvių pobūvėlius.

Mes, Niujorko pažangieji, žiūrime plačiai: mes išleistuves suruošėme ne tik mūsų šeimoms, niujorkiečiams, o ir iš kitų miestų ir valstijų lietuviams, vykstantiems

į Lietuvą turistams.

Toks pažmonys įvyko birželio 17 dieną „Laisvės“ salėje. Mes tikėjome, kad suvyks visi, kurie keliauja Lietuvon, ir mes juos čia pavaišinsime, su jais pasikalbėsime, o tuomet — marš į Idlewild aerouostą. Jie sėda į lėktuvą, o mes pamojame jiems rankomis, sakdami: „gero vėjo! puikios kelionės! laimingai, draugai, sugrįžti, nes mes jus nekantriai lauksime!..“

Mūsų darbščiosios gospadinės — Bronė Keršulienė, Nastė Buknienė, Verutė Bunkienė, Stepanija Sasna ir kiti, — dirbo prakaituodamos: gamino pietus. Ir tikrai puikius pagaminome! Visi valgydami gėrėjosi ir šeiminkams buvo labai dėkingi.

Deja, tą dieną mūsų turistai neišskrido. Dage- liui jų iš anksto buvo pranešta, kad neišskris, tuo būdu jie ir neatvyko į išleistuves. Turistų išskridimas buvo atidėtas iki birželio 21 dienos.

Bet išlydėtojų-svečių buvo kupina svetainė. Mes visvien visiems turistams palinkėjome geriausios kelionės!

Bet mes turėjome brangų svečių — svečių iš Lietuvos, atvykusį Amerikos pamatyti. Tai buvo dailininkas Konstantinas Bogdanas, jaunas, įžymus skulptorius.

Na, ir svečias čia buvo gražiai pagerbtas. Jis pasakojė apie Lietuvos dailininkų nuveiktus ir veikiamus darbus, apie Lietuvą bendrai. Koks jis draugiškas, puikus vyras, tas K. Bogdanas! Vadinasi, mūsų šeiminkų triušas buvo įvertintas. Apie šiuos pietus, sakė man dailininkas, papasakosiu ir Lietuvos žmonėms, kai sugrįšiu.

Svečias K. Bogdanas jau išvyko — jis jau Lietuvoj.

Išvyko ir mūsų turistai — pirmoji jų grupė — į Lietuvą. Jau gauname iš Lietuvos žinias, kaip jie buvo ten sutikti. Vilnių jie laimingai pasiekė birželio 24 d. Dabar jie važinėja po Lietuvą, svečiuojasi, o mes jų jau laukiame sugrįžtant.

Esu tikras, kad mes su visa grįžusiųjų eile susitiksime „Laisvės“ piknike, kuris įvyks liepos 23 d. Great Necke.

Kiekviena kolonija turėtų surengti kokią nors pramogą Laisvės paramai.

JUOZ. ZAJANKAUSKAS DAR LIGONINĖJE

Trečiadienio vakarą ap- lankiau Juozą Zajankauską, sergantį strėnų skausmu Williamsburg General Hospitalj.

Ligonis jaučiasi dar prastai. Guli ant lentos, įdėtos po čiužiniu. Sako, padaryta X-spindulių nuotrauka. Skausmas tramdomas ampulėmis.

Williamsburg General Hospital randasi Bushwick Avenėj. Važiuojant Broadway linija, išlipti De Kalb Ave. stotyj.

Lankyti galima nuo 2 val. popiet ir nuo 7 vak.

Guli ketvirtame aukšte, kambarys 408. Jei reikia paklausti — Joseph Zayan. Greito sustiprėjimo! V.

Sekmadienį, Liepos 9-tą d., Greatnecke

bus linksmas

PIKNIKAS

Jį rengia LDS 3-čia Apskritis, kuri apima Brooklyno ir New Jersey miestelių LDS kuopas

* * *

Busas iš Brooklyno nuo Lituanica skvėro (Union Ave. ir Stagg St.) išeis 12:30 val. popiet. Nesivėlinkite!

* * *

Pikniko vieta — 91 Steamboat Road

Kasmočiūtės parke

*

Kviečiame visus linksmai praleisti laiką. Komisija

Iš New Yorko International orlaukio išskrido 100 studentų ir studenčių į Europą. Jie yra iš Hunter kolegijos, Syracuse ir Cornell universitetų. Kelionę užsakė dar pereitąją žiemą, kada ji buvo tik \$258 į Londoną ir atgal.

Laike gesinimo degančios valgyklos Brooklyne, Bay Ridge miesto dalyje, griuvo siena ir užmušė ugniagesių kapitoną Bersigą.

PRANEŠIMAI

OZONE PARK

LDS 13 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, liepos 5 dieną, 7:30 val. vak., 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Svarbu visiems nariams dalyvauti. Šiame susirinkime išgirsite raportą iš praėjusio pikniko, ir pasiūlysite į mokesčių knygele, gal jau reikės užsimokėti duokles.

Protokolų sekretorius (52-53)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-os kuopos narių dėmesiu! Dėl prieštasties Nepriklausomybės Dienos šventės, kuopos susirinkimas tapo nukeltas iš liepos 4-os dienos į antradienį, liepos 11 dieną, 7:30 val. vakare, „Laisvės“ salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Kurių duoklės neužmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti.

Valdyba (52-53)

BROCKTON, MASS.

Organizacijų susirinkimai LLD 6 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, Liepos-July-3 d., Liet. Taut. Namų kambaryuose, 8 Vine Street, Montello. Pradžią 7:30 val. vakare. Prasome narius kreiptis dėmesį į šį susirinkimą ir dalyvauti jame. Pas mus yra didelis apsilėidimas susirinkimų lankymu. Nelankymas susirinkimų labai kenkia mūsų veikimui.

(52-53)

Liet. Darb. Susivienijimo 67 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, Liepos-July 6 d., Liet. Taut. Namų kambaryuose, 7-tą val. vakare. Visi nariai ateikite į susirinkimą ir užsimokėkite duokles; neaukite, kad kas ateitų pas jus į namus duoklių kolekтуoti.

(52-53)

Dėl Nepriklausomybės šventės, Liet. Taut. Namų Draugovės mėnesinis susirinkimas yra nukeltas į Liepos 4-tos į Liepos-July 11 dieną, Geo. Shimaitis (52-53)

„Laisvės“ piknikas jau čia pat, Liepos-July 2 dieną, Ramova Parke, Claremont Ave., Montello, Mass. Parkas bus atdaras nuo 11 valandos ryto iki 11 valandos vakaro. Bus daug svečių iš kitų miestų.

G. Shimaitis (52-53)

PHILADELPHIA, PA.

Kas manote važiuoti pas Bekampius į Avalon, N. J., liepos 2 d., į jūrą pasimaudyti ir pasilinksminėti gražioje vietoje, tai žinokite, kaip iš Philadelphiajos eina busai: iš ryto 7-tą, 8-tą, 10:30; popiet—12:30. Pasirinkite kuriuo laiku jums geriau ir važiuokite.

Gerai įsitemkite antrąsą: 147 13th St., Avalon, N. J.

P. Puodis (51-52)

WORCESTER, MASS.

Pranešimas ir Pakvietimas Liepos 4 d. JAV nepriklausomybės šventei bus didelis piknikas garzajame Olympia parke, 68 So. Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass. Jono Dirvelio orkestras gros šokiams visą popietę. Kviečiame visus dalyvauti.

L. S. ir D. Draugijos Komitetas D. G. Jusius (49-52)

“LAISVĖS” PIKNIKAS

Ivyks Sekmadienį

Liepos 23 July

Prasidės 1-mą valandą dieną

Steamboat Inn Parke

91 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y

IS BROOKLYNO BUSAS EIS Į PIKNIKĄ

Busas išeis 12:30 valandą dieną nuo

Lituanica Square. Kaina \$1.75 į abi pusi

Prašome iš anksto užsisakyti buse vietą.